

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

Külső petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, január 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Ujabb nehézségek.

Az első bűn.

Sztrájk mozgalom az Operában.

Székhámosság Csekonics gróf nevében.

Házalás Lujza hercegnő váltóival.

Egy aradmegyel körvadászat.

Súlyos bizonyítékok Hofrichter főhadnagy ellen.

Terkaságok.

Az új kormány és az indemnitás.

Budapest, január 7.

(Politikai tudósítónktól.) Mindennap egy-egy újabb névvel gyarapodik a Lukács-kabinet a politikai tudósításokban. Egy-egy tárca körül még több kombináció hullámzik, végső eredményében azonban bizonyosnak vehető, hogy Lukács László kabinetalakító vállalkozása sikerült. Bizonyosnak látszik már az is, hogy a kabinet híjával van a politikai jellegnek s az összeállításában se látszik agresszívnek, hosszú időre vállalkozónak. Nagyjában, az eddigi nevek szerint az öreg urak kabinetjének lehet nevezni, akik nem pályalépcsőnek, hanem kötelelességteljesítésnek tekintik a rövid lejáratu hivatást, a melybe őket Lukács László bevonja.

A kabinetformálás mögött már az a kérdés vonul előbbre, hogy az új kabinet kap-e indemnitást? A több-

ség nélküli kabinetnél valami különös jelentősége nincsen ennek. Ha nem kap indemnitást, hát a nélkül marad a helyén és végzi a dolgait. Mégis, úgy látszik, Lukács László nagy súlyt helyez erre, ezért a pártok is különös érdeklődéssel, komoly gondnal foglalkoznak ezzel.

A legtöbb részen azt mondják: minden attól függ, hogy mutatkozik be Lukács a parlamentben. Teljes határozottsággal csak a néppárt nyilatkozott eddig, hogy semmi szín alatt nem ad indemnitást az új kabinetnek. A többi még vár. Ha Lukács egyebet nem jelent be vállalkozásának, mint azt, hogy a többséggel a kibontakozás felé vezető tárgyalásokat folytassa és az új választásokat megejtse, — ez esetben nincs kizárva, hogy az indemnitást megkapja. Az indemnitás ugyan a politikai bizalomnak megnyilatkozása. Mint ilyenre, egy pártból sincs rá jogcime a Lukács-kabinetnek. De a jelen esetben, amikor kifejezetten rövid idejű, kötött megbizatással dolgozó, csak a politikai élet hézagát betöltő kabinetéről van szó, — az indemnitás csak annyit jelentene, hogy a megakadt állambháztartást terelik a sima kerékvágásba. Szóval az indemnitást nem a kabinet kapja meg, hanem maga az állam. Ilyen körülmények között ezt nem lehet a bizalom tényéül magyarázni, ezzel összetéveszteni, hiszen az indemnitás megszavazását követő pillanatban megtör-

ténhetik a párttalan kabinet egyhangú leszavaztatása.

A hangulat pár nap óta mintha valamivel barátságosabbá vált volna Lukácsesal szemben. Félhivatalos kommunikéban enyhítették a nyilatkozatokat is, a melyek a Nemzeti Társas-körben hangzottak el az új kormányelnök e vállalkozása felől. A Justh-pártban az óvatos tartózkodást mindjobban áttöri a szimpátia, az előlegezett jóakarát az új kormány iránt, a miben körülbelül csak Justh Gyula meg néhány társa nem osztozik. Justh „harca készen” jött meg Budapestre, a hogy maga mondta, de hogy a pártban is különösebb harci készséget, küzdést szomjazó kedvet talált volna, alig lehet mondani. A Kossuth-párt egyelőre csak az indemnitás kérdésével foglalkozott, a melyet nyit kérdésnek hagyott. A mi körülbelül annyit jelent: ha az új kormánynek egyébként kilátása lesz arra, hogy indemnitást kapjon, a Kossuth-párt azt nem fogja megakadályozni.

Két-három nap alatt a hivatalos lapban megjelenik egy kézirat, amelynek aláírása hónapok óta van függőben: a Wekerle-kormány végleges fölmentése. A politikai krónikásoknak alkalma lesz elmélkedni, milyen szép, lelkes hangulatban történt az első Wekerle-kabinet fölmentése s milyen szomorú időben, rezignált csöndben vesz bucsut a másik. Es találgathatják, vajjon az utolsó kabinetje lesz-e

Kovács Margit.

Írta: Konez Sándor.

Jobbra, balra kedvtelve imbolygatta a szépséges szellő a nagy fűzfának ágait; az apró, hosszukás, vékony levélkék egymáshoz hajolva, egymásra simulva zizegtek, susogtak. Levélke levélkének, galyacska galyacskáknak, ág ágának adta tovább a történetet s azután mintegy egészzé gomolyodtak össze s nagy suhogásban sóhajtottak föl.

A Kovácsék kertjének közepén állott az a nagy, susogó, szomorú fűzfa s lehajló ágával a legszebb, a legkellemesebb árnyékos helyet képezte s egy kedves barna kis lánynak volt üdülő helye a tikkasztó nyári napokon; ez alatt a nagy fa alatt ábrándozott a legábrándosabb leány. Ez előtt a nagy fűzfa előtt nem volt semmi titka a szép Kovács Margitnak.

Margit azok közé a ritka hölgyek közé tartozott, akik az első megjelenésükkel hódítanak s nemcsak pillanatig, de tartósan uralkodnak érzelmeink fölött. Szépsége, megjelenése, alakja, szelleme tökéletes; egyetlen hibája rendkívüli érzékenységében rejlett s ez egyetlen hibáját az őt minden gonddal, figyelemmel körülvevő szülői szeretet nemhogy helyre hozta volna, de öregbítette. Hej, pedig nem szabad az életben túlságosan érzékenykednünk, mert az érzékenység sokszor oly dolgok elkövetésére ragad el bennünket, melyek következményeikben azután igazán érzékenyen ériuteneink!...

Szelid, esendes nyári est volt; a langyos szellő lágy fuvalma alig bírta mozgatni a kert haragos-zöld levelekkel díszes rózsabokrait s alig bírta kicsalni a rózsák kellemes illatát. A kicsiny madárkák hallgatva elültek a fák sűrű lombjain, csak itt-ott cirpelt még busan, egyhanguan a tücsök, az éj e fáradhatlan dalnoka.

A nagy fűzfa esendesen eregeté le lombjait s a sűrű levelek között alig szűrődött be a fényesen ragyogó holdnak néhány ezüst sugara.

A fűzfa ágainak sátorában ábrándozik Kovács Margit a szerelemtől, a boldogságról. Képzeteének ezer meg ezer változó színeivel festi maga elé a jövőt, a sokat ígérő, boldogító jövőt. Oh, ki tudná kiösmerni a női szív rejtelmét, titokzatos világát! Gazdag az érzelmeiben s rajongásokban egyaránt!

Az ábrándok honából a közeledő léptek zajára érkezett vissza a leány. Nem riadt meg, mint galamb, de mint palamb: úgy repdesett szíve a nagy örömmek miatta.

Tolnai Béla, a szeretett ifju jött, hogy a szép estét együtt töltsék bájos kedvesével.

A fűzfa sűrű lombjai megnyitak s egy pillanat múlva már az ifju keblén pihent a legszebb, a legábrándosabb barna leány.

Nem szólnak, nem beszélnek, de szemekben ott ég, ott ragyog a tulvilági tűz, amely csak a szerelmes szivekből törhet fel a lélek tükréig, hogy ott lássa, hogy abból olvashasson az, ki szívében szint' úgy hordja, szint' úgy táplálja e szent tűznek szent zászlóját...

Boldog az, aki megéri s meg is érti szívének szózatát; a szív szava: a szerelem, a legszebb, a legdicsebb, a legragyogóbb szónoki beszéd! S hányan hagyják figyelmen kívül ezt?! Sokan, sokan!

Jár, kel a szellő: a rózsabimbócskák nyugalemra hajlanak; elrejtőzik levelei alá az ibolya, a nefelejts lehorgasztja kis kék fejét s az öreg fűzfa: susog, susog. S az ifju pár? — Mit nekik most a virág, a fű, a szellő!

A csillagok már-már a zenitre hágnak az ég boltozatán s bucsura intik a szerelmeseket.

Mielőtt megnyitná lombját az öreg fűz, még e szavakat kell hallania:

— Ényém leszel hát, édesem?

— Tied, tied halálig!

Ecsattan a csók, a fűzfa hallgat s — a föld forog tovább, tovább, mintha misem történt volna rajta.

Mondják, ha az ember vénségére nőszül: megbolondult!

Ha az akarat egy a tettel, úgy egész bizonyosan állithatjuk, hogy Tapolcsány Vince ur megbolondult.

Tapolcsány ur, nem jó szándékból, őt X-et hordoz a hátán s egy zsiros hivatalnak, meg egy jól berendezett s nagyocska, ősi földbirtoknak szerencsés élvezője, tulajdonosa. Rájött a bóna-óra s elhatározta, hogy feladja elveit, hogy meg fog nőszülni. Hamaros elhatározása után csakhamar szemet szurt neki Kovács Mar-

ez Wekerlének, akit a politikai humor „az elszakíthatatlan kormányelnök”-nek keresztelt el?

Ujabb nehézségek.

Lukács tárgyalásai.

Távirati tudósítás.

Arad, január 7.

Lukács László még ma sem fejezte be végleg a kabinet alakításra irányuló kísérleteit. Ugy látszik, hogy az utolsó pillanatban újabb nehézségek merültek fel. Ennek következtében Lukácsnak holnapra tervezett bécsi utazása elmarad. A végleges kabinet megalakításának 1—2 nappal való elhalasztása a az a körülmény van befolyással, hogy a horvát tárca betöltésére nézve még mindég nem történt megállapodás, a másik ok pedig az, hogy — hír szerint — Vavrik Béla kuriai tanácselnök, aki az igazságügyi tárca vezetésére van kizárva, tekintettel egészségi állapotára és agg korára, holnap délig halasztást kért annak kijelentésére, hogy vállalja-e a megbízatást.

Lukács így valószínűleg csak vasárnap utazik Bécsbe, hogy a kabinet összeállításáról jelentést tegyen a királynak.

Mai tudósításunk itt következik:

A Lukács-kabinet.

— A csonka miniszteri lista. —

Budapesti tudósítónk jelenti: Lukács László befejezte a kabinet megalakítására vonatkozó tárgyalásokat. Készen van az átmeneti jellegű csonka kabinet, amelyben három miniszternek összesen hét tárcaja lesz, kettő egy-egy minisztériumnak áll az élére s lesz külön tárca nélküli horvát miniszter is. Az új kormány már tegnap készen volt, mára csak a horvát miniszter személyének megállapítása maradt. Ezért Lukács László táviratilag Budapestre hívta Rauch Pál báró horvát bánt, akivel ma hosszú tanácskozást folytatott. A horvát miniszter valószínűleg Cseh Ervin lesz, bár szó

van arról, hogy Josipovich Géza jelenlegi horvát minisztert megtartja Lukács. Rauch báró előzőleg Wekerle Sándor jelenlegi miniszterelnököt kereste föl és hosszasan tárgyalt vele. A bán holnap délután Bécsbe utazik.

Az új kormány tehát végérvényesen így alakul meg:

Elnökség, pénzügy és király személye körüli miniszter: Lukács László.

Belügy- és vallás- és közoktatásügy: Jakabffy Imre.

Kereskedelemügy és földmivelésügy: Serényi Béla gróf.

Igazságügy: Vavrik Béla.

Honvédelemügy: Hazay Samu.

Horvát miniszter: Cseh Ervin vagy Josipovich Géza.

Ezzel a miniszteri listával, amelyben még csak annyi változás történhetik, hogy a király személye körüli miniszter esetleg Szapáry Frigyes gróf külügyminiszteri osztálytanácsos lesz, Lukács László vasárnap délután Bécsbe utazik és hétfőn délelőtt külön kihallgatáson a király elé terjeszti.

Abban az esetben, ha a király hozzájárul előterjesztéséhez, a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni a Wekerle-kormány fölmentését és a Lukács-kormány kinevezését. A több tárccal megbízott miniszterek kinevezése olyformán fog történni, hogy Lukács László miniszterelnökké való kinevezése mellett királyi kéziratral megbízást kap a pénzügyi és esetleg a király személye körüli minisztérium vezetésére, Jakabffy Imre belügyminiszterrel lesz kinevezve és a közoktatásügyi tárca vezetésével megbízva, Serényi Béla grófot kereskedelmi miniszterre nevezik ki és a földmivelésügyi minisztérium vezetésére kap királyi megbízást. A kinevezést nyomában követni fogja az új miniszterek eskütétele, amelylyel egyidőben az eddigi kormány tagjai elbucusznak minisztériumaik tisztviselőitől. Szerdán már a képviselőház és a főrendiház előtt is megjelenik az új kormány és Lukács László, az új miniszterelnök meg fogja tartani bemutatkozó beszédét.

A képviselőház ülése.

A szerdai képviselőházi ülésre a pártok értekezleteken fognak előkészülni. Hétfőn és

kedden a pártok értekezletet tartanak, amelyeket megelőzőleg az intéző és végrehajtó bizottságok fognak megállapodni az előterjesztendő határozati javaslatok dolgában. Ekkor már a jelenlegi miniszterek nem lesznek hivatalban.

A függetlenségi párt azon az állásponton van, hogy megvárja, mivel jön Lukács, de azzal a határozással néz a jövő fejlemények elé, hogy továbbra is küzdeni fog az önálló bankért. A kooperáló pártok közül az alkotmánypárt az indennitás megszavazása mellett van, míg a Kossuth-párt és a néppárt az ellenkező álláspontra helyezkedett. Az alkotmánypárton különben azt tartják, hogy miután Andrássy és Tisza között meg van a megegyezés, a jövő alakulás csak a hatvanhetesek koncentrációjával lehetséges.

Politikai körökben beszélnek, hogy Lukács László Csáky Albin grófnak följánlotta a főrendiház elnökségét, miután Desseffy Aurél gróf az új kormány kinevezésével lemond arról a méltóságról.

A horvát bán lemond?

A Bud. Tud. illetékes helyről felhatalmazást kapott annak a kijelentésére, hogy Lukács László báró Rauch horvát bannal nem a horvát miniszteri állás betöltése fölött tárgyalt.

Ezt a félhivatalos jelentést politikai körökben úgy értelmezik, hogy Lukács László nem tartja meg a horvát bánt, aki holnap azért utazik Bécsbe, hogy a királynak is bejelentse lemondását.

Justh a helyzetről.

Egy hírlapíró ma beszélgetést folytatott Justh Gyulával, akit megkérdezett, igaz-e egyik lapban megjelent ama hír, hogy lemond mandátumáról, ha a függetlenségi párt többsége esetleg indennitást ad a Lukács-kabinetnek:

— Nem mondok le, — válaszolt Justh. — Az a kijelentés, amelyet az említett lap nekem imputál, nem történt meg. Az se igaz, hogy a párt többségének akarata előtt feltétlenül meghajlok. Erről csak akkor lehetne szó, ha az én felfogásom megegyezne a párt felfogásával. A pártban azonban frondörök nincsenek és nem hiszem, hogy egyetlen ember is cserben hagyja a párt programját. Külömben minden elválik a

gitkának szépsége s erősen feltette magában, hogy annak életre-halálra fog udvarolni.

Hol nem fogadták volna szívesen a gazdag nemes, a főrangú hivatalnokot, az előkelő világ emberét? Kovácsék szalonja is csakhamar megnyílt Tapolicsány előtt.

Margit nem lett volna művelt nő, ha egy szóval is elárulja magát, ha észrevéti új udvarlójának nevetséges helyzetét. Kovács sem volt az az ember, ki másnak a szemébe kellemetlenségeket szeretett volna mondani; bár tudva volt előtte leányának Tolnai Bélához való szíviszonya s Tapolicsány szándéka, mégsem adta annak tudára a dolgok állását; vallván azt a régi elvet: „mindent meghoz az idő!”

Senkit sem bántott hát Tapolicsány lábatlankodása, csak Tolnai Bélát. Az ifju szerelmesnek sehogys sem tetszett az öreg tolokodása, figyelme s udvarlása. Boszantotta, hogy az néhány percet elrabol tőle; tőle, ki Margitka minden idejének jogos tulajdonosa. Evidélt is magában eleget, de nem tett szemrehányást a szeretett leánynak.

Mondták, beszéltek: Margit menyasszony; mondták, beszéltek: a Tolnai Béla menyasszonya.

Tapolicsány erre a sok mende mondásra csak azt felelte:

— Egy Tapolicsány mellett csak nem jöhet számitásba egy illel-fineil Tolnai Bélácska! Semmit sem tudhat az ember előrel!

Kovácséknál estély volt. Szép s válogatott társaság kellemesen szokta tölteni idejét a Kovácsék szalonjában. Az urak kártyáznak; az öregebb asszonyságok a napi eseményeket tárgyalják s a fiatalok, no, azok meg ezer bohóságot is kitudnak találni.

Margit zongorázott s Béla hűségesen forgatta a hangjegyeket; Tapolicsány meg állhatatosan haligatta a felhangzó akkordokat...

Hány szerelmi vallomást mondtak már el zongora hangjai mellett a hangjegyforgató urak? Béla is felhasználta az alkalmat, de elég szerencsétlenül. Így susogott a zongorázó leánya fölébe:

— Margit, szívem, mondja meg kérem, mit akar maga azzal a Tapolicsánnyal?

— Semmi válasz.

— Tudja-e, hogy engem bánt az ő jelenléte? Tudja-e, hogy pokli kinokat állok ki, mióta ő ide jár? Nem akarom, hogy vele foglalkozzék, nem akarom, hogy csak észre is vegye!

— Ah, ah! — vágta föl fejecskéjét a leány s minden izében reszketni kezdett.

— Én nagyon szeretem kegyedet, — de ezt nem bírom, nem akarom tűrni!

— Féltékeny is már, nem is tudtam?! — mondá Margit s fekete szemében harag villámlott.

— Igen, féltékeny vagyok, beismerem, — szólt hűvvel az ifju.

— S adtam okot a féltékenységre? Ez fáj! A leány szemében könyök csillogtak

s félben hagyva a játékot, felugrott a zongora mellől.

Az első összeütközés...

Az egész este bizonyos hidegség fogta el a szerelmeseket, aminek azután Tapolicsány vette a hasznát, mert látszólag igen sokat foglalkozott vele a házikisasszony, nem kis feltűnést keltve ezzel az egybegyűlt társaság női részénél.

Oh, lányok, lányok, tulságosan érzékenykedő lányok, de sok bajt okoztak a hirtelen gondolkodásokkal másoknak s magatoknak is!

Margit dühös volt s a méreg elnyomta a szerelem tisztá, szent szavát, ha csak egy kis időre is.

Tapolicsány, az estélyt követő napon, — s ki nem tett volna úgy az ő helyében, — megkérte Kovácsról leánya kezét.

S mit szóljon az apa, aki ösmeri leánya szerelmi viszonyát? Leányához utasítja a kérelmezőt!

A leány pedig, az érzékeny, szerelmes leány, csupa haragjában — csak azért is! — oda dobja magát — családjá bámulatára — a vén Tapolicsánynak.

Ösmerjük a nőket! hirdetik hangosan. Nem ösmerjük és nem is fogjuk őket kiösmerni soha!

Tolnai Béla, szegény, bohó, szerelmes ifju, tördelheted kezeidet, tépheted göndör hajadat, — hasztalan!

Lukács-kormány parlamenti bemutatkozásánál. Azt hiszem, ez a kormány selesz különb, mint a Fejérváry-kormány volt és nekünk olyan feladatunk lesz, mint a Fejérváry-kormányal szemben volt.

Tisza gróf nyilatkozata.

Tisza István gróf ma este nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, teljesen egyezik az ő álláspontja Lukács Lászlónak azzal az álláspontjával, hogy az új kormány azon tagjai, akik a Nemzeti Társaskörnek is tagjai, jövőben lehetőleg tartózkodjanak a Nemzeti Társaskör látogatásától. A nyilatkozat így szól:

— A lapokban megjelent híresztelésekkel szemben konstatálnom kell, soha nem mondtam, hogy az új kormánynak a Nemzeti Társaskörből való kilépését akarom. Ellenkezőleg, éppen annak a nézetemnek adtam kifejezést tegnapelőtt a Nemzeti Társaskörben lefolyt eszmecsere folyamán, hogy a kilépés csakis azokra válhatik aktuálissá, akiket helyzetük a politikába belesodort és kifejeztem abbéli nézetemet is, hogy barátaink tapintata is bizonyára azt hozza magával, hogy aktív politikai szereplésük tartama alatt nem fognak a Nemzeti Társaskörbe feljárni.

Hozzátettem ehhez, hogy nincs semmi kétségem az iránt, miszerint ez álláspontommal a Társaskörre nem ellenkezik, annál kevésbé, mert a designált miniszterelnöknek ilyen értelmű spontán nyilatkozatát már hallottam. Meglepett volt ennél fogva rám nézve, hogy Serényi Béla gróf, aki ezen előzményről még értesülve nem volt, ezen álláspontom ellen tiltakozott és abban állítólag olyan bántó élt vélt felfedezni, amelylyel nyilatkozatom nézetem szerint egyáltalában nem birhatott.

Ezek után következett másnap a találkozás Csáky Albin grófnál, az új kormány tagjaival kiszemelt barátaimmal. Itt konstatáltuk, hogy Lukácsnak a Nemzeti Társaskör látogatására vonatkozó álláspontja teljesen meg egyezik az én felfogásommal, hogy ezek után a kormány tagjai a kört rendszeresen látogatni nem szándékozzák, mivel ez által, a kör intenciója ellen, annak politikai jellegét kölcsönöznének. Én pedig kijelentettem, miszerint

semmit se látok abban, ha ott egyszer-egyszer ezentúl is megjelennek és hogy téves az, mintha az elmondottakban valami személyük ellen irányuló intenció volna.

Ez az, amit elmondottam, annak kijelentésével, hogy azt, vajjon hányszor fognak jövőben a miniszterek a Társaskörben megjelenni, bizonyára nem fogom számíthatni. Ebben őket egyedül a saját tapintatuk irányítja és sértést követnének el velük szemben, ha kételkednék abban a felfogásukban, hogy úgy fogják a megállapodást alkalmazni, miszerint a kérdés minden további bolygatása lehetetlenné válik.

Tisza.

A pártkörök hangulata.

A pártkörökben ma este kevesen voltak. A függetlenségi és 48-as pártban megjelent Justh Gyula is, aki kijelentette, hogy a Lukács-féle vállalkozással szemben egyelőre várakozó álláspontra kell helyezkedni. Több képviselő tett még kijelentéseket és nagyobb részük az indemnitás megszavazása és Lukács támogatása mellett foglalt állást.

Bécsi lapok a magyar helyzetről.

A „Neue Freie Presse“ elmondja, bécsi forrásból, a Lukács-kabinet létrejöttének előzményeit. Olyan embertől, akinek módja volt a politikai kulisszák mögé pillantani, úgy értesül, hogy a magyar kormányköröknek Lukács kinevezése nagyon meglepte, mert azt hitték okvetlenül, hogy Khuen lesz az, akit a király ki fog nevezni. Khuen volt az, akivel a most távozó kormány emberei megállapodást kötöttek: már előre megígérték neki támogatásukat. Megígérték neki különösen azt, hogy támogatni fogják arra az esetre, ha a tárgyalásokat, oly célból vezeti, hogy a koalíciós többség és a korona között az ellentéteket megszüntesse.

Meg akarták nyerni ennek a megoldásnak Tisza István gróftól is, azért, hogy legyen valaki, aki helyettesítse Andrássy Gyulát, mert Andrássy a katonai követelményeknek tervezett kikapcsolása miatt az ily módon elért kibontakozás után nem vállalhatott volna vezető szerepet. Tisza eleinte vonakodott elvállalni azt, hogy az átmeneti kabinet után ő alakítson kormányt, azonban később megnyerték őt ennek a tervnek oly módon, hogy új paktumot kössenek a koronával, amelyből egyfelől ki legyenek kapcsolva a nemzeti követelmények; másrészt a korona azt az engedelményt tette volna, hogy megelégedett volna a választói reformnak egyszerű kibővítés úján való ál-

lásponthoz. Az új kabinet azután Tisza István, vagy Wekerle elnöklésével jött volna létre és így tette volna meg a kísérletet, hogy a függetlenségi párttal a jelenlegi parlamentben, vagy pedig ha másképpen nem megy, az új választásoknál megütközzék.

Lukács tervei más irányban mozognak. Lukács azt ajánlotta a királynak, hogy egyezzen meg a függetlenségi párttal, mert addig, amíg a radikális pártokkal rendbe nem jönnek, az obstrukció veszedelme mindennemű parlamenti munkát okvetlenül tönkre tesz. Lukács azt ajánlotta, hogy mivel a korona engedményeket nem tehet a függetlenségi párttal, keressék meg azt a pontot, ahol a korona és a függetlenségi párt nézetei találkoznak. Ez a pont az általános, titkos és egyenlő választói jog volna.

A koalíciós kormány azt hitte, hogy a két javaslat közül a Khuen-féle fog megtetszeni a királynak; különösen támogatta a hiedelmet Lukács kísérletének kudarcára, azután meg Justh audienciájának eredménye. A Justh féle audienca után biztosra vették a koalíciós kormány körében Khuen kinevezését. Lukács erre ismét visszajött Budapestre és újabban tanácskozott a kormány tagjaival. A kormány tagjai e tanácskozások után abban a véleményben voltak, hogy ők Lukácsnak elutasító választ adnak, s hogy ennek következtében Lukácsnak vissza kell adni misszióját. Lukács azonban másképpen fogta fel a megbeszélés eredményét. Ő megegyezett avval az ígérettel, hogy megszavazzák neki a budgetprovizóriumot, noha ez ígéretet Kossuth ahhoz a feltételhez kötötte, hogy Lukács a parlamentet feloszlatja, ami tényleg nem volt szándékában Lukácsnak. Azután Lukács a nyert ígéretet alapján az uralkodónál kieszközölte miniszterelnökké való kinevezését. Ez volt a legnagyobb meglepetés a koalíciós kormány tagjai számára, akik nem hitték, hogy az újévi konferencia lefolyása után Lukács folytatni fogja akcióját.

A tárgyalásoknak ez a folyama volt az, amely a Lukácssal szemben való nagy bizalmatlanságot felkeltette, nemcsak a koalíciós pártoknál, hanem Tisza István grófnál is, aki tudvalevőleg az általános választói jog legnagyobb ellenségeinek egyike.

A „Zeit“ budapesti tudósítása szintén kedvezőtlennek ítéli a helyzetet Lukácsra nézve.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az országos magyar iskola-egyesület munkásképző intézménye Aradon, vasárnap délután fél 5 órakor előadást tart, amelyen Knizse

... Kovács Margit, azaz Tapolcsány Vincéné öngyűlösete! Szegény, szerencsétlen asszony! Miért hordoztál olyan tulságosan érzékeny szívet a kebledben, miért hallgattál haragodnak kitörő szavára, miért, miért?! Egy hosszú, kínos élet boldogtalanságát mivel érdemelted ki?...

Alig ért haza az oltártól, máris ott ült szívében a megbánás szelleme! Olymódon nehezedt rá tettének egész sulya, terhe. Oh, ha mindazt, ami megtörtént, meg nem történté lehetne tenni! Mi lesz annak az életnek a folytatása, ha már az első napja is ily keserves, ily elviselhetetlen!

— Oh, istenem, milyen szerencsétlen is vagyok! — zokogott fel a fiatal asszony a mézes hetek legelső napján.

A fa, melynek belsejében féreg rág: pusztul, korhad s elvész menthetlenül; az embert betegség veszi le lábáról, vagy bu, bánat emésztí föl, időnek előtte. A lelki harcoknak nyoma mindig kiül a szemekre s a sima homlokokon is ott hagyja mélyre vésődő barázdáit.

A szép Tapolcsányné szenvedett: fekete szemének tüze kialudt, arcának pirosságát beteges, sárga szín pótolta s szellemes csevegéseit komor, egyhangú, szakadozott beszéd helyettesítette. Férjének előzékenysége terhére volt: bántotta a figyelem, a gyöngédség. Viszszavonult mindenbontót, napjait szomorú gondolatok közt töltötte el. De vajjon a magányosság alkalmas-e arra, hogy feledjünk?! Oh, nem és százszor is nem!

Tapolcsánynéban meg volt a kötelesség érzete; a férjének fogadott hűségeskü szent volt előtte, de a szíve, a szíve mégis csak a Kovács Margit szíve volt; az a szív, amelyben forró, igaz szerelem égett Tolnai Béla iránt.

Hatalmas lángokban csapott ki ez a szerelem s emésztette a szép asszony egész valóját; perzselte, égette lelkét, nyugalmát. Utálta önmagát, de nem szabadulhatott meg kínzó, gyötrő érzelmektől.

Ifjusága, szíve, vére zugott, mozgott, himbált és tombolva kérte, követelte az őt megillető részt.

— Mit tegyek, mit tegyek! — sóhajtozott sokszor és erőtlennül, tehetetlenül rogyott össze a boldogtalan.

Küzdeni egy egész hosszú életen át, bu, bánat és gyötrelmek kíséretében a boldogtalanság ellen ki bír? Egy szegény, gyöngye asszony? Egy szerelmes, szép asszony? Oh, az egy erős férfunak is dolgot ad!...

Csak egyszer, egyetlen egyszer kibirhatná magát azon a széles, férfias keblén, amely oly hű, oly szerelmes szívet takar! Csak egyszer mondhatná el Bélának szenvedéseit! Csak bocsánatot kérhetne tőle, hogy megcsalta s azután nyugodtan — meghalhatna.

Beszélni kell a szeretett ifjával! Ez a gondolat üldözte, mint fékevesztett vad, szüntelen. Bélára gondolt nappal, annak a képe nem hagyta nyugodni éjjelen át.

— Meg kell lenni! — határozta el magát s láztól reszkető keze tollat ragadott s a következő levelet írta:

„Édes Béla!

Egy szerencsétlen asszony arra kéri, hogy látogassa meg okvetlenül. Beszélnem kell önnel. A régi idők emlékére kéri önt, egykori Margitja.”

Tolnai Béla keserűen mosolygott a levél olvasásakor, de szívére a fájdalom marcangolta. Két ifju élet boldogtalanságát foglalta magában az a kis levélke...

S lett volna-e szíve az ifjunak megtagadni annak a boldogtalan, szép asszonynak a kérését?! Hogy is lehetett volna!

Elment.

Margit kitörő örömmel fogadta az ifjút s lelkének minden keserűségét kiöntötte; elmesélte boldogtalanságát, bevallotta könnyelműségét, érzékenykedése okozta hibáját.

Néma bánattal hallgatta Béla a szeretett, az imádott nő kesergéseit. Szíve fájt, vérzett. Majd kitört belőle is a panasz, a tönkre tett élet bus szava.

Csoda-e, ha a két egymást szerető fiatal, önkénytelenül, egymás keblén sirja ki a boldogtalanság könnyeit?!

De már az aztán a véletlenség műve volt, hogy Tapolcsány Vince ur, éppen abban a pillanatban lépett be a szobába, midőn Béla Margitnak könnyeit törülgetve, azt keblére voná.

— Hah, zsvány! — ordította a színéből kikelt férj s a nyugodtan álló Tolnai Bélára rohant.

— Megállj, eszeveszett! — szölt a megátadott s megragadta a dühöngő férj karjait.

Imre monológot ad elő, Berecs Károly tanár Matszik Márton tanár vetítésével felolvasást fog tartani.

Házalás

Lujza hercegnő váltóival.

Hirek a birtokvásárlásról.

Távirati tudósítás.

Arad, január 7.

Lujza kőburgi hercegnő nevével kapcsolatban egymást váltogatják a legellentétebb hírek. Nemrégiben még pénzszavairól adtak hírt a lapok, ma már bizonyára a jövő évi örökség hatása alatt azt a hírt kaptuk Eperjesről, hogy a hercegnő 3.400.000 koronáért megvette Koch lovagnak nagyrőcei 4500 katasztrális holdnyi földbirtokát, amely ingatlan előbb Szájbély Gyula tulajdonában volt. A birtokvásárlásról szóló híre hitelességét e pillanatban nem lehetett még ellenőrizni, bár tény, hogy Lujza főhercegnő régóta foglalkozott ezzel a szándékkal, hogy birtokot vásárol Magyarországon és itt telepszik meg véglegesen és nincs kizárva, hogy Mihelyt örökségét megkapja, ezt a tervét meg is valósítja.

Berlinben nagyobb kereskedőcégek és bankházak nyomtatott körlevelet kaptak ezzel a szöveggel:

Van szerencsém tisztelettel megkérdeznem, nem volna-e a t. cég hajlandó kedvező jutányos feltételekkel megvásárolni Lujza belga királyi hercegnő 6 fenségének egy váltóját, amely két millió frankról szól és 1911. január 2-án esedékes. A váltót az aláíró királyi fenség korábban be fogja váltani, még pedig Mihelyt II. Lipót király őfelsége hagyatékában a döntés bekövetkezik. Az elhunyt királynak kizárólagos törvényes örökösai három leánya és Lujza hercegasszony 6 fensége előreláthatólag több mint 20 millió frankot fog örökölni, mert a 18 millió frank hivatalos hagyatékon kívül 43 millió frank maradt a király után és ez az összeg is növelni fogja őfelsége örökségét, de vannak az elhunyt királynak egyéb értékei is, úgy hogy legalább 60 millió frankra rug az örökség, amelyet a három törvényes örökös várhat. Eszerint minden leány legalább 20 milliót fog örökölni. Ő királyi fenségének ezen az aláírt váltón kívül körülbelül 6.500.000 frank adóssága

— Nőd ártatlan, mint egy szent!

— Az ilyen szenteket bottal szokás kiverni az ilyen szentek párfogóját ledölni, mint egy kutyát! — hörgött Tapolcsány.

— De...

— Szót sem! Ki a házamból! Száamolunk!

Ószre járt az idő.

Kovácsék kertjében szomorúan lehajlottak a földre a nagy fűzfának ágai, a hosszukás, vékony levelek elvesztették fényüket és sárgás, vörös színben hullottak alá lassan, lassan, alig zizegve, alig susogva. A nagy fűzfa ritkuló sátorra képezte a legkedvesebb ábrándozó helyét a szép, a halovány asszonynak, a férjétől elvált Tapolcsánynak...

Ujra hallja a nagy fűzfa, a titoktartó nagyfa:

— Enyém lesz a hát, édesem?

— Tied, tied mind halálig!

Elcsattan a csók, a fűzfa hallgat és — a föld forog tovább, tovább, mintha semmi sem történt volna rajta!

Mondták, beszéltek: Margit menyasszony; mondták, beszéltek: a Tolnai Béla menyasszonya...

A nagy fűzfának letarolt ágait szomorúan imbolygatja a metsző őszi szél s hangosan susognak végig a ködös levegőben; ez a hangos susogás olyan élénken basonlít a fájó kebelből szűrő sóhajláshoz...

Mondták, beszéltek: nemsokára meg lesz a Margit esküvője; mondták, beszéltek, — nem tudták: halál a völgyéne...

van, viszont királyi atyja hagyatékának öt illető részén kívül, mivel őfelsége unokahuga, Sarolta mexikói exorszárnának, még nagy örökségre számíthat. Sarolta exorszárné, aki gyermektelen és már hatvankilenc éves, eszidő szerint ötven millió franknál nagyobb vagyont felett rendelkezik. Lujza hercegasszony őfelségét pedig Sarolta exorszárné vagyonának egyhated része illeti meg, tehát erről a részből is körülbelül 8 millió örökségre számíthat. Ilyen körülmények között a t. cégre nézve az üzlet nem jár kockázattal. Hajlandók vagyunk ezt a két millió márkáról szóló váltót készpénzfizetés mellett 50 százalékra átengedni s megjegyezni kívánjuk, hogy ez az összeg a királyi hercegnőnek arra kell, hogy a pör eljárási költségeit fedezhesse. Amennyiben a t. cég nem kívánná a váltót megvásárolni, nagy hála kötelezne bennünket, ha szíveskednék olyan céget ajánlani, amely hajlandó volna azt megvásárolni.

Az első bűn

Tárgyalás az aradi rendőrbíróságnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 7.

Január elsejével lépett életbe az 1908. évi XXXVI. törvények, a büntető novellának a gyermekbíróságra vonatkozó része. A törvényszékeknél a kiskorúak bűntetteit — 12-től 18 évig — ezentul egy külön büntető tanács tárgyalja és az új törvény intézkedései szerint a rendőrbíróságoknál a kiskorúak kihágásait is egy modern és a büntetés fogalmát teljesen szociális szellemben értelmező eljárás szerint kell elbírálni. Az aradi rendőrbíróság ma tartotta meg az első tárgyalást, melyen egy tizenhatéves inas gyerek ügyében hozott ítéletet Bedő Árpád dr. kihágási bíró. A mai aktusnál aztán rögtön felszínre kerültek az új törvény súlyos hibái is és a bíró megállapította, hogy az előkészületlenül, a szellemének érvényesítéséhez szükséges intézmények megteremtése nélkül lépett életbe.

A rendőrség tegnap délben letartóztatta Kőrössi Mihály asztalosmester féljelentésére annak tizenhatéves inasát. A tanuló szófogadatlannal, engedetlen lett az utóbbi időben. Három éve van a mesternél s októberben kellett volna felszabadulnia. A héten több napig engedetem nélkül távol maradt a műhelyből s mikor ezért csütörtökön a főnöke felelősségre vonta kiszaladt a műhelyből és egy revolverből az utcáról belőtt az udvarra. A rendőrség emberölés kísérlete miatt megindította a nyomozást, minthogy azonban a fiút gazdája csak vargásért is feljelentette, áttették az ügyiratokat a kihágási bírósághoz, aki az új törvény értelmében a fiút visszaadta az életnek. Felmentő ítéletet hozott és a kihágási törvény 62. szakasza szerint munkára utasította.

A fiú szépfalui napszámos szülők gyermeke. Apja négy éve, anyja négy hónap óta Amerikában laknak. Intelligenciát eláruló, nyit tekintetű gyermek, aki okosan és értelmesen felel a bíró kérdéseire. Emondja, hogy főnöke hétfőn reggel megfenyítette, mert tilalom dacára vasárnap este csak háromnegyed nyolckor ment haza. Hétfő délben megszökött, elment Traunauba egyik rokonához, ahol az édes apja által küldött egy dollárt megkapta, visszajött kedden Aradra és utközben Ujaradon revolvert vásárolt. Szerdán dolgozott, csütörtökön újból megfenyítette a mestere, egy léccel megütötte vállát, amire ő kifutott az utcára és dühében belelőtt a kapufélfába.

Bedő dr. kérdésére sirva vallotta meg, hogy tettét megbánta, belátta, hogy meg gondolatlanul cselekedett, sokat szenvedett az egy napi elzárás következtében és igazte, hogy szabaddal után megjavul. Az őszinte bünbánat leolvasható volt a gyermek arcáról.

A bíró ezután megmagyarázta neki, hogy a törvény értelmében most csavargás miatt kitoloncolhatná és kiülthetné örökre a városból, de nem alkalmazza a szigort, mert azzal talán egész életére tenné szerencsétlenné.

— A törvény nevében megbocsátok neked

fiam. — mondotta a bíró — adok utlevelet rokonsághoz, de kötelességem teszem, hogy visszatérj Aradra, munkába állj és befejezd tanulóéveidet.

Hálásan köszönt a fiú és távozott, hogy a fegedében átvegye csomagját.

A novella értelmében tulajdonképpen dorgálásra kellett volna itélni a gyermeket. Azonban ez ma még végrehajthatatlan. A dorgálás kimondásához ugyanis az ügyészi megbízottnak és rendőrbíróságnak a tisztü ügyésznek hozzá kell járulnia. Ügyészi megbízottól azonban az igazságügyminiszter nem gondoskodott. Bedő dr. megkeresi a törvényhatóságot, hogy írjon fel az igazságügyminiszterhez és sürgesse az ügyészi megbízotti intézmény életbeléptetését.

A büntetés legkisebb foka a próbára bocsátás. Egy évre valamely patronus felügyelete alá kerül a kiskorú bűnös és ez a bírónak időközönként jelentést tesz párfogoltja magaviseletéről. Ez sem hajtható végre, mert Aradon még nincs patronázs. Van a kiskorúak védelmét alkotó liga és ez a szervezet fogja majd a patronázs kérdését társadalmi úton megvalósítani.

A legmagasabb fokú büntetés az elzárás. Ez sem hajtható végre, mert a kihágási bíró nem rendelkezik gyermek-zárakkal. A törvényhatóság fel fog írni az igazságügyminiszterhez, hogy míg a város nem létesít a törvény által megkövetelt gyermek-zárakat, addig engedje meg, hogy az ügyészség fogházában legyenek elhelyezhetők a közigazgatásilag elítélt fiatal korúak. A törvényszék által elítélt fiatal törvényszékeken töltik ki büntetésük idejét.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését, melyen Dálnoki Nagy Lajos alispán elnökölt. Az alispán bejelentette a bizottságnak Borsos Béla dr.-nak megyei főorvossá történt kinevezését, amit a bizottság örömmel tudomásul vett. Az ülésen egyébként a rendes havi jelentéseket tárgyalták. Az egészségügyi előadó már Borsos Béla dr. volt, kinek jelentése szerint a megye közegészségügye a múlt hónapban a járványos betegségek miatt nem volt kielégítő.

Aradváros közigazgatása. A városi közigazgatási bizottság ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen az előadók szokásos jelentéseiket tették meg. A bizottság megválasztotta összes albizottságait és ezekben tagokul azokat küldték kik, akik tavaly is helyet foglaltak az albizottságokban.

A januári városi közgyűlés folytatódásos sorrendje: A főispán átírta Feneschán Jánosnak rendőrségédtisztte történt kinevezése tárgyában. Bedő Árpád dr. közszéki bíró kérelme a kihágási ügyek vezetése körüli különleges megbízásának honorálása tárgyában. A tisztü ügyésznek előterjesztése a Pokornyi Richárdnéval megkötött szerződésnek jóváhagyása s ebből kifolyólag teendő intézkedések iránt. A polgármester bejelenti, hogy Issekutz László dr. a gyermekkorháznak Röntgen-laboratóriummal való felszerelése céljaira 2000 koronát adományozott. A tanács betérjeszti a nyomtatványok szállítása iránt megtartott árlejtés eredményét jóváhagyás végett. Ugyanaz betérjeszti a papír- és irószerek szállítása iránt megtartott árlejtés eredményét jóváhagyás végett. Fargó Gyulának kérelme bérlete egy részének konyhakertészet kibővítése céljából való meghosszabbítása iránt. A gyermekkorház bizottsághatározata Károlyi Gyula gróf főispánnak, a Fehér-körszti gyermekvédő egyesület aradi fiókjának elnökének az aradvárosi gyermekkorház létesítése és felszerelése körül szerzett hervadhatlan érdemeinek elismerésül halás köszönetének kifejezése tárgyában. A tanács előterjesztése Tokodi Éva, Kitta László, Káprás János, Krizsán Idés, Hirschfeld Márkus, Pécskán Miklós, Vékony János, Rác Zsófia, Márton András, Kása János és Nagy János által emelt új épületek bérjövédelmeire a közszéki adómentesség megadása iránt.

Szélhámosság Csekonics gróf nevében.

Felülvett aradi vállalkozók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Az Aradi Közlöny megírta augusztus hónapban, hogy Nagyvárad nagyobb iparosait mily ravasz módon károsította meg egy biztos fellépésű, jó beszélő tehetségű ember, akibe bámu'atra méltó adag bátorság is szorult. Eltutda hitetni Nagyvárad több előkelőbb építkezési vállalkozójával, asztalosával, szerelési üzlettulajdonosával, hogy ő Tisza István gróf geszi tisztartója és az urasága nevében száz- ezrekre rugó építkezési munkálatokat akar rendelni. Annak rendje és módja szerint tárgyal, alkudozott és megállapodásra jutott, megrendelt — províziót kért és kapott. Csak a szerződések véglegesítését várták a kitűnő üzlet reményében izgulók, de ez késett, sőt még most is késik. Tisza István gróf ugyanis kijelentette, hogy ő senkinek megbízást építési munkák vállalatba adására nem adott, szerződések nem ír alá. A felülvett iparosok ekkor tudták meg, hogy valami ügyes csaló kerítette őket halójába.

Aradon tegnap és ma ugyanilyen rendszer szerint kísérletezett, egy másik főur nevében megjelent idegen, aki több nagyiparosnál száz- ezrekre rugó megrendelések örve alatt órák hosszúig tárgyal, rendelkezett, költségvetéseket készített. A provízió felvételéig nem jutott el a szélhámosság, mert az aradi vállalkozók gyanút fogtak és már ma délután a rendőrség segítségével a becsapásokban utazó alak kézrekerítésén fáradoztak. A nagystilű szélhámossági kísérletről a következőket jelenti tudósítónk:

Csekonics gróf tisztartója.

Tegnap délelőtt tíz óra után Kohn József bádigos mester és vízvezeték berendező Andrássy-téri üzletébe beállított egy huszennyolc-harminc év körüli, közép termetű fiatal ember.

— Kovács Dénes vagyok — mondotta — az üzlet tulajdonosával óhajtok beszélni.

Kohn bemutatkozott a jövevénynek és látogatása célja felől kérdezte meg.

— Uram, mondotta ez, mielőtt egyáltalában rátérnék jövevelem tulajdonképeni tárgyának elmondására, egy felvilágosítással szolgáljon nekem. Mondja meg, vajjon harmincöt lóerős automobilom megbízható helyen van-e a Pannónia-szálloda udvarán?

— Feltétlenül — felelte a nagyiparos. — Megbízható hely és a személyzet bizonyára gondot fordít arra, hogy a gépnek baja ne essék.

— Köszönöm a megnyugtatót. A grófom — pardeu elfeledtem megmondani, hogy Csekonics Endre gróf tisztartója vagyok Magyar-csácán, Torontálmegyében — mondom a grófom nagyon a lelkekre kötötte, hogy úgy vigyázzak az automobiljára, mint a két szemem világára, mert elsőrendű versenygép. Valóságos megkönnyebbülés, hogy biztonságban tudom a drága jószágot. Ezek után rátérhetünk arra, ami engem Aradra, de különösen önhöz elhozott. Tudja ön uram, hogy a törvény mire kötelezi a nagybirtokosokat? Nem tudja? Pedig ezt önöknek vállalkozóknak tudniuk kellene. Valóságos aranybányát teremtett az önök részére Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter. Ebben az esztendőben meg kell építeni az egész Csekonics-birtokokon a mezőgazdasági eselédlakásokat. Uram, ez több száz ezer korona áru munkát jelent.

December hónapban tartottunk a kegyelmes gróf ur elnöklése alatt tiszti ülést és megbeszéltük az építési programot. A torontálmegyei birtokon én vagyok megbízva az építkezés végrehajtásával. A tavaszkor kezdjük meg a munkát. De nemcsak a eselédesség részére építünk. Az egész tisztikar, — körülbelül tizenöt családos és ugyanannyi nő: len emberről van szó — ugyancsak új lakóházakat kap. Hetven-hetvenöt szoba, számtalan konyha és mellékhelyiségek. A kegyelmes ur a legnagyobb kényelemről akar gondoskodni és tisztviselői részére még fürdőszobákat is készített. Mondja Kohn ur — de bocsánat a kérdésért, csak kötelességet teljesítek vele — képesnek érzi ön magát arra, hogy az összes bádigos és szerelési munkákat vállalja. De csak úgy, hogy ha a szerződések kikötött terminusra pontosan szállítja.

— Hogyne — válaszolta Kohn és szállító-képességének illusztrálására felsorolta, hogy milyen nagyobb szabásu munkákat végzett már.

— Tudtam, hogy a legjobb helyen járok — folytatta Kovács nagyméretű terveinek előadását. Vannak önről kitűnő referenciáim. Károlyi Gyula gróf mácsai uradalmában is dolgoztattott ön, ugye? Kollégám, az ottani tisztartó dicsérte az ön munkáját. Ezek után különben áttérhetünk a részletekre.

És ekkor a legkiválóbb szakembernek is tisztességére való szakértelemmel kezdett tárgyalni. Elővette jegyzőkönyvét, amelyben állítólagos adatait írta össze és minden egyes bádigos és szerelési munka árát, anyagát, mennyiségét a legutolsó négyzet- vagy köbcentiméterig kalkulálva körülbelül százezer korona végösszegekben számította ki a bádigos és szerelési munkákat. Súlyt helyezett arra is, hogy lehetőleg a hazai ipar termékeit használja a vállalkozó. Másfél óráig tartott, míg az összes részleteket megbeszélték. Kohn felvezette a grófi megrendelő képviselőjét üzlete felett levő raktárába és ott megmutatta neki az építkezéseknél használatos anyag mintákat, fürdőszoba berendezéseket, amelyek mindegyikére volt Kovácsnak egy egy szakszerű megjegyzése.

— Szeretem az előre jól megbeszélte megállapodásokat és azért inkább most tárgyaljunk meg mindent alaposan, — mondotta Kohn a tisztartónak. — Nem veszi tehát zokon, ha kijelentem, hogy egy ilyen nagyobb szabásu munkálat elvállalásakor arra is figyelemmel kell lenni, hogy a vállalkozó előre óriási tőkét fektet be és több helyen lévén a pénze lekötve, nagyobb összegű előleget kénytelen kérni.

— Ugyan kérem, — felelte — Kovács erre nem is érdemes szót vesztegetni. Magától értetődik ez. Holnap délelőtt kilenc órakor ide állok az automobiljával, ön felül és kirobognak Magyar-csácára. Ott foglalják írásba a szerződést és ha a gróf ur, meg a jószágkormányzó aláírta, akkor annyi előleget folyósít a pénztár, amennyire szüksége van önnek.

Ezek után már igazán nem lehetett a nagyiparosnak abszolúte kétsége afelől, hogy Csekonics Endre gróf megbízottja áll előtte, aki ugyan nem valami bőkezűen szabta ki az egységárakat, de még mindig elég jó üzletnek volt tekinthető a vállalkozás, lévén tél és ilyenkor a műhelyekben a munka megeszappan. Körülbelül dél volt, mikor Kovács barátságos kérésorítások közben bucsuzott, annak a kijelentésével, hogy délután három órakor megjelenik a Városi kávéházban és folytatja a megbeszélést.

— Az asztalos munkákra a Czeiler és Szathmáry céget ajánlották. Kohn ur is jónak tartja ezt?

— Nyugodtan felkeresheti uraságod őket, minden várakozásnak megfelelnek.

— Örülök, hogy Aradon ilyen megbízható iparosok vannak. Mert tetszik tudni, nálam az elsőrendű munkákat kapjuk Aradról. Én győzttem meg a gróf urat arról, hogy Aradon fejlett az ipar és nem kell févrosi iparosoknak kiadni a munkát. Tehát tessék úgy rendelkezni, hogy holnap reggel automobilra ülhesünk.

Szólt és távozott.

Az első gyanu.

— Főnök ur, — szólalt meg Kohnnak egyik alkalmazottja, — ez igen intelligens és tisztességes embernek látszik. Csak az ütött szegyet a fejembe, hogy automobilon jött és még is olyan a cipője, mintha már legalább egy hete nem tisztították volna. Aztán meg mikor felmentek a raktárba és ez az ur levette a téli kabátját, szivarcsutkák hullottak ki belőle. Magnéztem, hát hosszú szivarból valók. Olyan, amelyikből kettő három krajeár. Fura, hogy Csekonics gróf tisztartója hosszú szivarcsutkákat hord a zsebében.

Miután azonban a délutáni találkozáson volt megállapítandó, vajjon az alkalmazottnak van-e igaza, aki gyanusnak találta a nagy hangon tárgyaló idegent, Kohn türelemmel várta a tisztartó urat a megbeszélte helyen. Ez azonban nem jelentkezett. De még ekkor sem merte meggyanusítani, mert telefon kérdészködésközésre azt felelték a Czeiler és Szathmáry cégtől, hogy Kovács ur ott tárgyal és ezerszer kér bocsánatot, hogy a kitűzött időre nem jelent meg.

A Czeiler és Szathmáry cégnél.

Tény, hogy Kovács több óra hosszúig tárgyal az asztalos gyárban. Csak a tiszt lakások hetven szobájának ajtói és ablakai, padlózata olyan óriási munka, melyet egykönnyen nem lehet letárgyalni. Pláne ha az ember olyan lelkiismeretes megbízott mint Csekonics gróf Kovács nevű tisztartója, aki az urasága érdekeit annyira a szívére viseli, hogy nem sajnál fáradságot és képes padlásokon, pincékben, sőt raktárakban bujkálni, csak hogy személyesen győződjék meg a felhasználandó anyag minőségéről. Azonkívül meg rendkívül elkészülve jött Aradra. Már otthon kiszámította, hogy hány szál deszka kell egy ajtó tokhoz, hány négyzetméter padló és milyen vastagságú fa fektetendő és hogy a nyáron hogy alakulnak a faárak?

— Nem lehet másképp nálunk dolgozni uraim, mondotta Czeileréknél — mint a legnagyobb padántériával. Modern gazdálkodás folyik, ahol szakértők bírálják felül mindent és én nem akarok az aradi iparosokkal szégyent vallani.

Késő estig tartott a megbeszélés a gyárban, mert Kovács kész költségvetést akart magával vinni. Az asztalos munka körülbelül kilenvenhatezer koronát tenne ki és maig ezt kiszámítják, leírják, nagy idő telik bele. De Kovácsnak volt türelme. Nyolc órakor távozott azzal a megállapodással, hogy másnap reggel kilenc órakor előáll az automobil és Czeilerrel együtt kihajtatnak a grófi uradalomba.

— Itt leszek pontosan — mondotta — mert reggel csak a festővel és mázolóval kell megbeszéléseket folytatnom. Sziveskedjenek Kohn József urnak megmondani, hogy a Központiszállodában vacsorázom, oda kérem, hogy tárgyalásainkat folytassuk.

A költségvetést zsebre vágta és távozott. Azonban nem a Központi Szállodába. Mert ott Kohn várta tíz óráig és hiába várta. Kovácsnak esze ágában sem volt, hogy a Központi éttermében mutatkozzék. Az ugye is ki van világítva. Ő megelégszik olcsóbb randi mulató helyekkel is.

A többi szélhámosok.

Reggel nyolc órakor Glück József festőnél jelentkezett, aki már értesült iparos társaitól, hogy mi vár rá. Nem fogadta valami nagy bizalommal Kovácsot, meghallgatta az előadását, melynek szövegét már két helyen leadta a jeles ur. Félóraig mégis sikerült időt lepnie Glücknél, akitől kilencóra tájban távozott. A vállalkozók ekkor már gondoltak arra, hogy itt valami szélhámos legalább is megtráfolja őket, de még nem akarták a rendőrség beavatkozását igénybe venni.

Kilenc órakor természetesen se Kohn üzlete se Szathmáry gyára előtt nem állott meg Csekonic gróf drága verseny-automobilja. Kovács nem jelentkezett, mert ekkor még csak furfangos tervének első felével készült el. Az elég átlátszóan szőtt csalás tudniillik ott vesz bűnügyi fordulatot, amikor az ilyen zsánerű szélhámosok egy jónevű iparos által készített költség előirányzattal beállítanak egy másikhoz, ettől szintén kérnek ajánlatot. Mikor látják, hogy ez drágább árakkal dolgozik, akkor félrehívják, bizalmasan megmutatják neki a már megszerzett költségvetést és eme csekély szivesség fejében rendszeren kisebb-nagyobb összeget pumpolnak ki a boldog embertől, akit a lelkiismeretes alkalmazott ily módon előnyösebb helyzetbe juttat a konkurencsággal szemben.

Pápay Lajos asztalost szemelte ki erre a szerepre Csekonic gróf „tisztartója”. Délelőtt tíz órakor megjelent Pápaynál. A mester nem volt otthon és így az előkező idegent annak neje fogadta. Minthogy azonban az ügy, melyért a vállalkozót kereste, legalább reá nézve rendkívül fontos volt, szóba se akart állani mással, mint a főnökkel.

— Mikor lesz itthon? — kérdezte. — Én csak délután három óráig tartózkodom Aradon, aztán elutazom. Több százezer koronás vállalkozásról van szó és nem az én károm, ha nem tárgyalhatok Pápay ural.

— Ámbár nem várjuk haza a férjemet — mondotta Pápayné — de ha ilyen nagy üzletről van szó, akkor haza sürgönyözhetem. Itt van nem messze Aradtól, két órára itthon lehet.

— Pont kettőkor itt leszek, felelte Kovács olyan hangnemben, mintha maga Csekonic gróf lett volna.

Azonban Kovács ur nem jelentkezett. Dacára az ötfokos téli hidegnek, ugyanis nagyon forrónak kezdte érezni Aradon a földet. Ellenben két óra előtt már ott ültek Pápay egyik szobájában a detektívek, lesve a jómadarat, akiről időközben kiderült, hogy hasonló üzletemeket már eredménynyel elkövetett és országosan körözött szélhámos.

Mikor már reggeli kilenc óra elmúlt és a Csekonic automobilja még mindig nem töltőfőzött Kohn József üzlete előtt, elhatározta a vállalkozó, hogy a torontálmegyei Csekonic birtokok központi igazgatóságához fordul Zsombolyára és ott érdeklődik Kovács Dénes kisére iránt.

A Csekonic-uradalom kérelme.

Alig kötötte össze a telefon központ Aradot Zsombolyával és még jóformán meg sem mondotta Kohn József, hogy miért érdeklődik Kovács Dénes iránt, már is így szólt Csekonic gróf őrjárgormányzója:

— Urar, ön örök hála kötelez minket, ha ezt a veszedelmes szélhámost a rendőrség kezére juttatja. Néhány hete a pécsi nagyiparosokat károsította meg, a mi nevünkkel visszaélve, több ezer korona erejéig. Ugyanazzal a jól betanult mesével állított be ott is több vállalkozóhoz és miután sikerült százezrekről szóló költségvetéseket zsebre vágnia, elment

másokhoz és ott a titok elárulása fejében nagy összegeket esalt ki. Soha nem adtunk mi bárkinek is megbízást, hogy a grófi uradalom nevében vállalkozókkal tárgyaljon. Kovács Dénes nevű alkalmazottunk nincs.

Az aradi vállalkozók eme felvilágosítás után jelentést tettek a rendőrségnek és itt csakhamar megállapították, hogy Kovács Dénes országosan körözött a kassai rendőrség, mert ott az aradihoz teljesen hasonló szélhámosással sikerült több vállalkozót becsapnia.

A körözés.

A detektívek, mint említettük, két órakor megjelentek Pápay lakásán, de Kovács ott nem jelentkezett. Ugyátszik, valahogy neszt vette annak, hogy a rendőrség figyelme rajta van. A rendőrség már a délelőtt folyamán kereste, mert az ő személyleírásának teljesen megfelelő idegenről azt tudta meg, hogy egy rácvárosi kávéházban hamisan kártyázott és több embert kifosztott.

Kovácsot az éj folyamán nem sikerült még kézrekeríteni. Ugyátszik, ellillant Aradról.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Pör az előfizetési díj miatt. Az aradi Tribuna című román lap 51 korona előfizetési díj erejéig pert indított Popa Aurél sárdi tanító ellen. Popa 1906-ban egy évre előfizetett a lapra. Az előfizetés lejártá után, anélkül, hogy a tanító megújította volna azt, a lap kiadóhivatala még két és fél évig küldte részére a Tribunát. Ezután követelte az ezért járó díjat s miután Popa nem akarta megfizetni, 51 korona hátralékos összeg erejéig Marsieu Jusztin dr. ügyvéd útján pert indított ellene. Az aradi királyi járásbírósa helyt adott a Tribuna keresetének abból az indokból, hogy miután Popa a lapot elfogadta, a hitelbe való megrendelésre lehet következtetni. Az aradi királyi törvényszék Krenner Zoltán dr. ügyvéd felebbezésére megváltoztatta a járásbírósa ítéletét, a Tribunát elutasította keresetével és kimondotta, hogy a kiadó és előfizető közötti szerződéses viszony megszűnik az előfizetés lejártával és ha a kiadó egyoldalul továbbra is küldi a lapot, aki azt elfogadja, nem tartozik megfizetni. Érdekes, hogy a királyi Kuria ép a napokban hozott a törvényszék ítéletével teljesen ellentétben álló elvi jelentőségű határozatot, amelyben kimondotta, hogy az, aki, bár megrendelés nélkül buzamosabb ideig lapot elfogad, köteles azt megfizetni, ép úgy, mintha előzetesen megrendelte volna.

§ Tolvaj egyetemi hallgató. Berlinből táviratozzák: A berlini törvényszék ma három évi börtönrre ítélte el Lopescu Sándor egyetemi hallgatót, aki Mihaleu Amália segítségével másfél évvel ezelőtt egy 24 ezer márká értékű gyöngysort lopott. Mihaleu Amáliát a törvényszék szintén három évi börtönbüntetésre ítélte letartóztatása után. Letartóztatásakor a lopott gyöngyöket lenyelte. A tárgyaláson annak idején a leány azt vallotta, hogy a lopás értelmi szerzője Lopescu volt, aki az egészet tervezte és kigondolta. Lopescu ellen csak ma lehetett megtartani a fő tárgyalást, mert időközben a bécsi törvényszék lopás miatt másfél évi börtönbüntetéssel sújtotta és csak most töltötte ki büntetését. A mai tárgyaláson Mihaleu Amáliát tanuként akarta a bíróság kihallgatni, de a vallomást azzal tagadta meg, hogy csak a román konzul jelenlétében hajlandó vallani. A törvényszék Lopescut 3 évi börtönbüntetésre ítélte.

Sztrájkmozgalom az Operában

Az énekkar elmaradt az Aida próbájáról.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, január 7.

Az Operaház igazgatósága és az énekkar között hónapok óta húzódó konfliktus ma érdekes fordulathoz jutott. Az Opera férfi ének-kara kimondotta a részleges sztrájkot és ma délelőtt nem jelent meg az Aida főpróbáján. Az érdekes sztrájknak ez az előzménye:

Mészáros Imre igazgató tegnap ezt a levelet küldte az Operaház énekkarának egyik tagjához:

Tek. Kotsis Gyula urnak, a Magy. Kir. Operaház énekkarának tagja Budapesten. A múlt hó 27-én beküldött orvosi bizonyítványa kaposán értesitem önt, hogy a bizonyítvánnyal bejelentett betegségét kivételesen ezuttal tudomásul vettem, de figyelmeztetnem kell önt, hogy minden tag köteles betegségét kizárólag csak a Magy. Kir. Operaház kinevezett orvosának bizonyítványával igazolni. Egyidejűleg intézkedtem, hogy idegen orvosok bizonyítványai a jövőben el ne fogadtassanak. Tisztelettel Budapest, 1910. január 5. Mészáros Imre igazgató.

E levelet felolvasták az énekkar öltözőjében. Óriási kavargás keletkezett a levél nyomán. Az esetnek az Operaházban gyorsan híre ment és a kardalok, első felindulásukban nem is akartak résztvenni a Bohémek tegnapi előadásán. A karénekesek mégis résztvettek az előadáson, de előbb a következő határozatot hozták, melyet sürgősen elküldtek az igazgatónak:

Nagys. Mészáros Imre urnak, a Magy. Kir. Opera igazgatójának Helyben. Nagyságos igazgató-ur! Most érkezett le Nagyságodnak az Operaház személyzetére rendkívül sérelmes és Operánk fennállása óta páratlanul álló s a személyzet önérzetét és régi jogszokását mélyen sértő levele. Erre nézve a személyzet válaszképpen már ma este le akart vetközni és meg akarta szüntetni a nagyságod vezetése alatt a működését. De tekintettel a nagyközönség iránti végtelen tiszteletünk és nagyra-becsülésünk, valamint a tegnap hozott határozatunkra, hogy 2-3 napig várunk, míg miniszter lesz, valamint arra, hogy ebben a nyomoruságos helyzetünkben, midőn visszafójtott lélekzettel várunk a már évek óta vajdó és minden oldalról megígért, de még mindig nem teljesített fizetési rendszerre: a férfikar ezek után egyhangulag kimondotta és azt határozta, hogy mindaddig, míg az igazgatóság és az énekari megbízottak bevételeivel mult évben elkészített és az igazgatóság által is méltányosnak elismert fizetési rendszer életbe nem lép, semmi néven nevezendő próbán nem vesz részt. Tisztelettel a Magy. Kir. Operaház férfikar-testülete.

A férfi kar tagjai ma megjelentek Mészáros igazgató előtt és szóval is kijelentették: míg az igazgatóság a fizetési rendszert életbe nem lépteti, a kizűzött próbákon részt nem vesznek. Ennek értelmében a férfi kar tagjai ma nem jelentek meg az Aida főpróbáján.

Mészáros igazgató figyelmeztette a négyesbizottság egyik tagját a színházi törvények megtartására és szerződésük 14-ik pontjára és kapacitálni igyekezett őket. Szándékuk felretételére. Ennek következtében a tárgyalás felvétele végett a karénekesek részéről kiküldött 12: bizalmi-férfi felkereste Mészáros igazgatót, aivel hosszasan tárgyaltak.

Az igazgató kijelentette, hajlandó visszavonni azt a rendelkezését, hogy minden tag, csak a kinevezett operaházi orvossal igazolhatja betegségét, megköveteli azonban a férfi-

ker tagjaitól, tartsák ba ígéretüket, hogy bevárják a miniszter döntését.

Mészáros igazgató az esetről jelentést tett Molnár Viktor államtitkárnak, aki kijelentette, hogy a miniszter a fizetésrendezési ügyben 1—2 napon belül dönteni fog.

Ejjel jelentik: A férfiak a ma esti előadáson megjelent s a darab akadálytalanul került előadásra.

MULATSÁGOK.

(=) Estély a Fehér Kereszt-ben. Ma este a Fehér Kereszt gyémánt-termében zártkörű estély volt, amelyen Arad előkelő családjai közül többen megjelentek. Az estélyt az örökifjú Lusztig Andor rendezte Gazdag lakoma után hajnalig tartó tánc következett. Az estélyen a következő hölgyek vettek részt: Assael Józsefné, Basch Simonné, Csillag Lajosné, Seidner Bernátné, Singer Gyuláné, Szenes Ignácné, Stein Zsigáné, Assael Gitti, Basch Böske, Csillag Ibolyka, Porjesz Ilona, Singer Rozsika, Szenes Margit, Szenes Lici, Szenes Madi, Stein Lici.

(=) A szegénytanulók bálja. Szombaton este lesz a Fehér Kereszt szálloda helyiségeiben a szegénytanulók javára rendezett mulatság. Az a nagy érdeklődés, mely eddig is mutatkozott a mulatság iránt, jelzi a várható sikert. A rendezés nagy munkája, a sok szép asszony fáradása a humanizmusnak tesz szolgálatot, enyhíti fájalmát a szegény és elhagyatott iskolásgyermekeknek. Az estélyre ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók a jegyek. A pénztárnál Kristyóri Jánosné, Steiner Jakabné és Geller Izidor adják a jegyeket. Az estély vacsorával kezdődik, utána lesz a kabaré, melynek ez a végleg megállapított érdekes műsora: Prolog, tartja Kaszab Géza. Menüette tánc, lejtik Ardelean Lili és Bittó Józsi. Esmeralda, előadja Buday Bertus. Tündértánc, előadják Darvas Susu és Darvas Buba. Műdalok, előadja Dióssy Nusi, az Aradi Nemzeti Színház tagja. Chansonette, előadják Balázs Emma, Horváth Irén és Kohányi Zelma. Dalok és kuplék, előadja Beregi Sándor, az aradi Nemzeti Színház tagja. Spanyol tánc, előadja Aknay Katóka. Dalok, éneklő Dióssy Nusi, az aradi Nemzeti Színház tagja. Toborzó, táncolja Sauer Margit. Koszoru-tánc, előadják Bittó Ilonka és Vertán Margit. A kabaré konferenciája Kaszab Géza lesz. A kabaré rendezője dr. Oncu Miklósné. Belépődíj 5 korona, mely az estében, kabaré és mulatságon való részvételre jogosít. Estebéd kezdete 8 órakor.

(=) Postásbál. Holnap, szombaton zajlik le az idei farsang egyik legsikerültebbnek ígérkező mulatsága, az aradi posta és távirtda tisztviselők sportegyesületének, a Központi-szállodában tombolával összekötött táncestélye. Az eddig beérkezett, 700 darabot meghaladó tombolatárgy valóságos látványosság számba megy. Értékre való tekintettel felülmul minden várakozást, amit egy jótékonyceļu tombolajátékhoz fűzni lehet. Tekintettel a tombolajegyek 20 fillérvényi csekély árára, minden résztvevő a kellemes szórakozáson kívül még anyagi haszonban is fog részesülni, amennyiben a legsilányabb tombolatárgy értéke is meghaladja az érte adott pénzt. Az estély pont 9 órakor fogja kezdetét venni. Belépődíj: személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. A tombola éjjel 11 óra 30 perckor veszi kezdetét. Tombolajegyek a helyszínén ugyancsak 11 óra 30 perckor lesznek kaphatók az árusításra felkért hölgyeknél és uraknál.

(=) Az aradi állami főreáliskola „Fábián Gábor” önképzőköre 1910. január 9-én, vasárnap d. n. 4 órakor Aradon, a Lyceum dísztermében, saját alapja javára ünnepélyt rendez. Belépő-jegy: ülőhely 1 K, állóhely 50 f. — Tekintve a nemes célt, felülfizetéseket köszönettel vesznek. — Műsor a következő: Elnöki megnyitó. Tartja: Heim Gyula VIII. o. t. — Schubert, Alfonso & Estrella. Ouverture. Sperber Frigyes zenetanár vezetése alatt játszva az intézeti zenekar. — Jókai. A lengyelek fehér asszonya. Szavalja: Fackmann Géza VII. o. t. — Hubay. „Hejre! Kati”. Hegedűn előadja: Kovács Antal VII. o. t. Zongorán kíséri: Fischer Ernő V. o. t. — Népdalok. Éneklő az intézeti énekkar. — Vendéghegyi. Zrínyi Ilona níkomédiái lakomája. Melodráma. Szavalja: Heim

Gyula VIII. o. t. Zongorán kíséri: Fischer Ernő V. o. t. — Gabányi. Desperat ur. Előadja: Winkler Antal VII. o. t. — Alelnöki bezáró. Tartja: Szél József VII. o. t. — Martin. Kossuth-induló. Éneklő az intézeti énekkar a zenekar kísérete mellett.

Egy aradmegyei

körvadászat.

— Hogy lövik a nyulakat. —

Írta: Szamosujvár-némethi Daniel Péter.

A nyájas olvasók nagy része bizonyára azal a meggyőződéssel teszi le gondosan megszerkesztett tudósításomat, hogy ez már megint valami nagy „lédítás” lesz. Utólagos beleegyezésükre számítva, a vérbeli vadászok szokásától eltérők és nem olyképp fogom kezdeni, hogy „ma két éve hogyan téptek széjjel a farkasok” — hanem a megszokott hivatalos stílussal nagy birkozásokat folytatva megkísérlem a valósághoz hiven elmondani, hogy miképp megy végbe egy uradalomban egy nagy nyulvadászat. Azt akarom tudniillik, hogy azoknak a szép asszonyoknak és leányoknak, akik nagyprémes kucsmájukkal a „Tilos a csók” előadásáról megéhezve hazamennek — legyen némi fogalmuk arról, hogy milyen utat tett meg az a nyul, amíg pástétom alakjában a párolgó tea mellé az asztalra került.

No de térjünk a dologra. A vendégek vadászati előtt való estén gyorsvonattal megérkeznek K. állomásra, ahonnan koosin 20 perc a k-i uradalom kastélyáig. Az urak nyitott kocsikba ülnek és elhajtának a jókarban tartott uton. Egyszerre csak beletéved az acetylen lámpa fénykörébe két nyul; az egyik keresztül megy a kocszi előtt az uton — szerencsére a benn ülők nem látták, mert az rosszat jelent — csak a lámpát tartó lovász gyerek dörmögi a kocsis felé, hogy M. báró holnap megint megszerétez valakit. A másik nyul a fénykörből nem tud kiszabadulni s fut a kocszi előtt a park kapujáig és csak a befordulónál marad el.

Az állomáson nagy sürgés-forgás van, az inasok sietnek a mázsás csomagokat a kocsikra rakni, mert az ebéd 6 órára van rendelve és gazdájukat még frakkba kell átöltöztetni. Egy cseh jáger különösen nagy bajban van, mert sehogysen tudja megértetni a flegmás vasuti málházóval, hogy gazdájának töltényes ládája még hiányzik. No, de végre az is előkerül s ők is megindulnak.

A kastélyba megérkezve, az urak átöltöznek s felmennek üdvözölni a háziakat. Az ebédre nem beszélnek, valószínűleg nem maradtak éhen. Egy órakor a társaság nyugodni tér, mert reggel 10 órakor a helyszínen kell lenni. Akkor indul meg a „stráf.” Hopp! Itt meg kell állni, mert a fentemlített bájos hölgyek még valami szövet mintájára gondolnak a „stráf” említésekor és a divatárkereskedővel majd erővel ilyen szövetet akarnak rendelteni. Hát kérem alázattal a „stráf” egy módja a nyulvadászatnak „nagyban”. Kell hozzá egy nagy uradalom, vagy 300 hajtó, legalább 1000 nyul és tizenkétezer darab patron, no meg vagy husz puskás. A hajtókat felállítják egy vonalban a határon, a vadászokat pedig később velök szemben, — úgy, hogy a meghajtandó terület a két vonal között marad. A puskások U alakban állanak. Minden vadász mellett van egy ember, aki fegyvereit tölti és patronjait viszi. Az adott jelre a hajtók megindulnak a vadászok felé és hajtják a nyulakat. A vadászok viszont lassan a hajtók felé tartanak és közben a hozzájuk közel szaladó nyulakat meglövik. Itt azt mondhatná valaki, hogy az a nyul nem bolond a vadászoknak neki menni, amikor oldalt nem áll senki és ott szépen ki lehet szökni. De igenis, a nyul bolond, mert az egyenes iránytól csak akkor

jut eszébe eltérni, amikor a szemben levő vadászokhoz már közel van s akkor hiába fordul a jobbik eszéhez, — már késő, mert ott állanak az U betű két szarán a viharedzett vadászok, akik a serétkörükbe eső nyulakat — dacára azok minden személyes bátorságának — lelövik. Minél közelebb érnek a hajtók a vadászokhoz — annál több nyul kerül a puskásokhoz. Most már a puska úgy szól, mint mikor a fegyvergyakorlaton — a régi divat szerint — gyors tüzelést vezényeltek. Ha a vadászati január előtt van, amikor a fogolyra még nincsen tilalmi idő — akkor egy fogoly csapat felszállása még élénkebbé teszi a tüzelést. Ezek ilyenkor oly sebesen repülnek, hogy csak Bleriot volna képes őket utolérni, no meg a jól irányzott serét.

Mikor azután a most már körülfogott területből mindent kiszorítottak, a vadászati lefújják. A vadászok össze tömörülnek és elkezdődik a megbeszélés.

Mi történt, hogy történt, ki hány nyulát lőtt; hogy hányat hibázott, arról nem tesz említést senki, kinek mi volt a „pech”-je, rosszak voltak a patronjai, az egyik nem tud bundában lőni, a másiknál nem volt a megszokott fegyver, a harmadik állandóan szembe kapta a szelet stb. Csak az a két ur dörzsölgeti megelégedetten a kezét, akik az U betű sarkain állottak, mert az a legjobb hely, oda megy a legtöbb nyul.

Amíg az urak a megbeszélést tartják, a hajtók a nyulakat sorba rakják és a könnyebb áttekintés végett minden tizediket a sorokból félig kihúzzák. Ott van már a „nyulas ember” is kocsikkal, aki a nyulakat megvette.

A vadászok ezután a kastélyba hajtának, a hol a kényelem szempontjából nagyon praktikus szokás szerint csak cipőjüket cserélik fel tisztával s a pipázóba gyülekeznek, ahol teát szervíroznak. A társaság itt rövid félórai együttlét után visszavonul s mindenki pihenni tér, míg az ebédre fel nem költik. Ott azután megint frakk következik.

A vadászattal mindenki meg lehet elégedve, esett 1747 nyul és 62 fogoly. Ezek között volt az is, a mit most, mint pástétomot, — alakjából teljesen kiforgatva, — az asztalra táltak.

Van még több módja is a nyulászatnak, de ezek leírásától a nyájas olvasókat most megkímélem. Inkább majd ha leesik a hó, rendezek egy körvadászatot és majd küldök meghívót.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A vén leányok, vigjáték. (C bérlet.)

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: A vasgáros, színmű. Este: Vigözvegy, operett. (A bérlet.)

* Vasárnap este tartja meg Culp Julia hangversenyét. Rendezi Weisz Leó.

* A pillangó kisasszony. Aligha van színházba járó ember, aki ne ismerné A pillangó kisasszony című japán tárgyú melodramát vagy Puccini hatalmas operáját. Az Uránia színház most nagyszerű mozgófényképben mutatja be a bájos kis japán Géza tragédiáját. A mozgófénykép érdekességét növeli azon körülmény, hogy a dráma magában Japánban játszik, tehát nem színpadi díszletekkel igyekszik hatást kelteni a kép, hanem a valóság jön segítségére a fantáziának, nagy mértékben növelve a kép hatását. Mesés humor nyilatkozik meg a megköthetetlen tolvaj című képben. H. G. Wels Láthatatlan ember című regénye valósul meg ebben a képben, nagy csodálkozására mindenkinek, aki a technika ilyen fejlettségét látja. A nagyértékű műsort szombaton mutatja be utóljára az Uránia színház.

HIREK.

Sulyos bizonyítékok

Hofrichter főhadnagy ellen.

Távirati tudósítás.

Arad, január 7.

A bécsi vezérkarban történt mérgezési ügyben hetek óta lankadatlan erélylyel folyik a katonai hatóság nyomozása. A nyomozás első hetei a fogságban levő Hofrichter Adolf főhadnagy ellen igen kevés bizonyítékot hoztak napvilágra, úgy, hogy már széles körökben Hofrichter ártatlanságát kezdték hangoztatni.

Az utóbbi napok nyomozása azonban — mint most Bécsből táviratozzák, — két újabb bizonyítékot szolgáltatott Hofrichter ellen. Jelenkezett a katonai hatóságnál egy müncheni uriember és elmondta, hogy az inkriminált napon, mikor Hofrichter Bécsbe érkezett, ő is épen a Westbahn-hof közelében tartózkodott és ott egy embert látott egy postaszekrénynél s az ember mellett egy kutya volt, melyről azt hiszi, hogy az Hofrichter sokat emlegetett kutyája. A kutya gazdájára nem emlékszik, de a kutya emlékeztetésben maradt. A müncheni embert elvezették a katonai kórházba, ahol Hofrichter kutyája van és ő hatvan kutya közül csakugyan Hofrichter kutyáját iszerte fel az inkriminált időben látott állatban.

Egy másik sulyosabb bizonyíték az, hogy a katonai hatóság kiderítette, miszerint Hofrichter egyik távoli rokona egy sziléziai városban gyógyszerész Ennek gyógyszerertárában leltárt vettek fel és a gyógyszerész 30 gramm ciankállival nem tudott elszámolni.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: változás nem várható.

Az Aradi Közlöny naptárának kézbesítését a helybeli kihordók már tegnapelőtt megkezdték. A kézbesítés azonban lassan halad, mert az 500 oldalas könyv széthordása sokkal nehezebben megy, semhogy azt valamennyi előfizetőnk egy-két nap alatt megkaphatná. Azért t. előfizetőink szíves türelmét kérjük, ha a naptár kézbesítése körül némi késedelmet tapasztalnak. Azonban, ismételjük, az ajándékot minden hátralékmentes előfizető megkapja. Aki egy-két napon belül nem kapta meg, s arra igényt tart, jelentse írásban, vagy telefonon az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál (telefon-szám 151.)

A vidéki előfizetők részére is postára tettük a naptárak egy részét úgy, hogy értékes ajándékunkat e hónap 12-ig, szerdáig mindenki megkapja, akinek ahhoz jogcíme van.

— Jótékony alapítványok a gyermekkorháznak. Kévs intézmény létesüléséhez fűződnek oly szép események emlékei, amelyekkel rövid feanállása óta az aradi gyermekkorház dicsőkedhetik. Magának a kórháznak létrejötte egy eme-szivi emberbarát műve; e eseményekhez méltóan csatlakozott a megnyitás napján Isekutz László dr. nak adománya, mely egy Rönwen-labor tóriumhoz segítette a kórházat. Ma, pár nappal a megnyitás után, újból két humánus adományról emlékszünk meg. Idősb Purgly János földbírtokos és Heinrich Sándorné, az Arad csanádi gazdaságitakaré pénztár vezérigazgatójának neje egy ezer koronás gyűjteményét létesítettek a gyermek-kórházban. A kórház vezetősége háas köszönettel fogadta a gyermekszereket e szép megnyitásokait, melyek újból közelebb vitték a céljához Aradváros e fiatal, de nagyra írtott intézményét.

— Kinevezés. Károlyi Gyula gróf főispán Salacz Bélát Aradmegye közigazgatási gyakoronokává nevezte ki.

— Az új belga király házassága. Berlini távirat jelenti: A belga udvarhoz közelálló köröket most az a kérdés foglalkoztatja, hogy vajjon az új belga királynak, Albertnek Erzsébet bajor hercegnővel való házassága érvényes-e a belga törvények szerint. A belga alkotmány 60. cikke ugyanis kimondja, hogy a trónöröklésre jogosult hercegek házasságának teljes érvényéhez minisztertanácsi határozat szükséges, melyet a király is aláír. Albert király házassága idején pedig semmi ilyen hivatalos kézirat nem jelent meg a belga hivatalos lapban. Mivel ez a mulasztás megtörtént, az illetékes körök szerint a belga parlamentnek most utólagosan egy határozatot — egy kivételes törvényt — kell hozni, mely tanúsítja, hogy Albert házassága a koronán és a nemzet beleegyezésével történt. Ez állítólag annál könnyebben fog menni, mert kétségtelen, hogy annak idején úgy Lipót király, mint az akkori főbb miniszterek beleegyeztek Albert és Erzsébet házasságába.

— Merénylet egy angol miniszter ellen. Londonból táviratozzák: Amidőn ma Bourns miniszter Weinesburgba, a városháza előtt automobiljáról lelakart szállni, egy ember megámadta és ütlegelni kezdte. Bourns szabadulni gyekozott és valóságos dulakodást fejtett ki az erős emberrel. A rendőrség segítségére si tett a miniszternek, mire a merénylő elmenekült.

— Cook kizárása. N.w Yorkból táviratozzák: Az itteni Arkt-klub, amelyet Cook alapított, elhatározta, hogy tagjai sorából kizárja Cook dr. t, miután bebizonyosodott, hogy északsarki utazásáról közzétett jelentései hamisított adatokon alapszanak. A bosztoni könyvtár igazgatóság elvetette azt az indítványt, hogy a Cook dr. által írott könyveket a könyvtárból elávolítsa, de elhatározta, hogy Cook könyveit az „irodalmi hamisítás” sal megjelölt könyvek közé fogja sorozni.

— Kérelem aszfaltozásra. Tobb, Nagy Sándor-utcai hazulajdonos és így természetesen Aradváros adófizető polgárai azzal a kérelemmel fordultak a városi tanács elé, hogy a Nagy Sándor-utca kocsijának kiaszfaltozását rendelje el.

— Csáló a hentesüzletben. Tegnapi délelőtt egy jobb megjelenésű fiatalember állított be Prokopetz József Andrassy-téri hentesüzletbe. A gazda nem volt az üzletben, az idegen a kiszolgáló kisasszonyhoz fordult és elmondta neki, hogy ő vingai sertéskereskedő, akinél Prokopetz tiz disznót vett, de mivel nem volt elég pénz nála, a disznók árából 50 koronával adósa maradt. Ezt az ötven koronát jött most elkérni és hogy szavának hitelt adjanak, felmutatott egy írást, melyben Prokopetz aláírásával utasítás van az üzleti alkalmazottaknak, hogy fizessék ki az írás átadójának az ötven koronát. A kisasszonynak gyanus volt az idegen és ezért kijelentette, hogy gazdája jelenléte nélkül ő nem fizethet. Az idegen ekkor erőlyes hangon követelőzni kezdett és csak akkor hallgatott el, mikor az alkalmazott egy inast Prokopetzért küldött. Alighogy az inas elment és vevők jöttek az üzletbe, az idegen kiszaladt a boltból és szökni akart. Az üzletben levők lármájára egy rendőr utána vetette magát a menekülőnek és a Fehér Kereszt szálloda előtt elfogta. Bekísérte a rendőrségre, ahol kitünt, hogy Tocz Jenő foglalkozás nélküli hentessegéd, aki természetesen sohasem adott el disznókat Prokopetznek. A csalót tartóztatásba helyezték.

— A Halley-féle üstökös útja. A világsajtóban egy tudományos szenzáció száguld most körbe. A Halley-féle üstökösről van szó, amely hetvenöt éves körforgásában az idén május közepén halad el földünk mellett olyan távol-ságban, hogy üstökével végigsepri a földet. Az alkalmi tudósok már három elméletet is állítottak fel, hogy mi történhetik a nagy találkozásakor. Némelyek szerint belénk gázol az üstökös s megsemmisíti a földet. Nem is szólva arról, hogy mennyi a humor ezekben a bizarr jóslatokban, megállapíthatjuk, hogy a közönség körében tényleg a legkülönfélébb verziók keringenek az üstökös megjelenéséről. Egy hírlapíró felkereste Kövesligethy Radó dr.-t, a budapesti tudományegyetem tudós tanárát és a világhírű csillagász a következőket mondotta az üstökös útjáról:

— Mindenekelőtt megjegyzem, hogy valamiképen téves adatok kerültek a lapokba a Halley-féle üstököséről. Az üstökös nemcsak százötven évvel ezelőtt, de 1835-ben is pontosan megjelent. Akkor Bessel mélyreható tanulmányt írt róla, kifejtve, hogy itt elektromos erővel állunk szemben. Az elektron elméletnek, amely különben régi hipotézis, egyik bizonyítékát látták épen a Halley-féle üstökösben.

Most, hogy az üstökös ismét visszatér, érthető az általános érdeklődés, de ami a félelmet illeti, hát az alaptalan. A föld már többször keresztülment egy-egy üstökösnek a csóváján, legutóbb 1872. november 27-én a Biera üstökös csóvája érte földünket és tudvalevően nem történt egyéb, mint hogy egy meteorraj hullott le a földre. Ez az üstökös akkor a föld vonzása következtében szétmállott és most mint törmelékfelhő fut tovább pályáján. Ezenként átmegyünk rajta.

Az én véleményem szerint a kritikusnak jóslat találkozása alig lesz észrevehető. Többékevésbé sűrű meteorhullás mindössze, ami jelezni fogja, hogy áthaladtunk a Halley-féle üstökös csóváján. Hiszen az üstökös másodpercenként negyvenkétezer méter sebességgel halad, ami földünket pedig hatalmas páncél védi: a körülötte levő légréteg. Ilyen óriási sebesség mellett kétszáz kilométernyire a földtől már elégnék az esetleg lehulló törmelékek. Ami a nagy fényességet illeti, ez sem bizonyos teljesen. Tudjuk, hogy az üstökösök csóvája anyag s így keringése közben állandóan anyagvesztést szenved. Valószínű tehát, hogy sokkal gyengébb lesz a fény, mint legutóbb történt megjelenése alkalmával.

— A leégett királyi palota. Athénben a görög király palotája tegnap kigyuladt. A tüzről újabban ezt jelentik: Azt hiszik, hogy a tüzet egy karacsonyfán levő gyertya idézte elő, melyet a szolgák tévedésből égve hagytak. A király a tűz keletkezésének idején nem volt a palotában. A kikötőben időző orosz és angol hadihajók matrózainak megparancsolták, hogy menjenek a tüzhöz és segítsenek az oltásnál. Kévszel 11 óra előtt a trónterem lángban állt és csak életveszélylyel lehetett az összes fontos okmányokat és a királyi család magániratait megmenteni, melyeket az ablakokon át ledobáltak az utcára és a külügyminisztériumba vittek. Amikor a kastély kigyult, a helyzet nagyon veszedelmes volt az erős szél miatt, de a szél nemsokára lecsillapodott. A kastély kápolnájának pompás oltára a lángok áldozatává lett. A palota másfél millió frankra van biztosítva.

— Adomány. Egy magát megnevezni nem óhajtó, a felső temetői közös sírkertben sértett kegyelet helyreállítására kifizetett 6 kor. 50 fill. összeget a Kossuth utcai iskolába járó szegény tanulóknak írószerek beszerzésére adományozott.

— Az ujaradi képviselő nyilatkozata: Az Aradi Közlöny karácsonyi számában fűződés jelent meg Filipp János ujaradi képviselővel folytatott beszélgetésről. Munkatársunk abban közölte, hogy a képviselő a *Volksfreund* című pángerman lapot is szokta olvasni. Ezért egy temesvári lap megtámadta Filippet, mire a képviselő most, három hét után kijelenti, hogy a lapunkban közölt tudósítás részben valótlan. Megszoktuk már, hogy nagy emberek egyszerűen letagadják a nekik kellemetlen tényt s éppen ezért csodálkozásunknak adunk kifejezést, hogy Ujarad érdemes követe is ehhez a régi módszerhez folyamodik. Az ellenségei még azt foghatják rá, hogy csak ebben akar hasonlítani — a nagyemberekhez.

— Utcai harc katonák között. Pécsről táviratozzák: Tegnap éjjel egy külvárosi kocsmában katonák mulattak. Ivás közben a huszárok megtámadták a bakákat, majd honvédbakák is beavatkoztak a verekezésbe. Őrjárat vonult ki és mikor a verekedők az őrjárat parancsának nem engedelmességek, az őrjárat fegyverét használta. Két baka és két huszár súlyosan megsebesült, husz baka pedig könnyebb sérülést szenvedett. Csak hosszú küzdelem után sikerült a verekezésnek véget vetni. Szilgón vizsgálat indult.

— Betörőbanda garázdálkodása. Csáktornyáról jelentik: A varasdi rendőrkapitány még a múlt hónapban táviratilag értesítette a közeli horvát, stájer és magyar hatóságokat, hogy Varasdon és környékén kitűnően szervezett betörőbanda egy éjjelen öt községben nyolc helyen betört és tolmérek ruhaneműt és értéktárgyat rabolt. A rablók másnapra aztán a szélrózsa minden irányában eltűntek. A rendőrkapitány közölte, hogy az, aki a rablók nyomára vezet, 1000 korona jutalmat kap. A gyanu mindjárt kóbor eigányokra irányult, de az ezirányban megindított nyomozás eddig sikertelen maradt. Már-már lemondtak a reményről, hogy a rablókát kézrekeríthetik, amikor a véletlen a napokban nem várt eredményre vezetett. Egy földhözragadt szegény viziszentgyörgyi ember az ottani postán levelezőlapot vásárolt a ötvenkoronás bankjeggyel fizetett. Ez föltűnt a postamesternek, aki jelentést tett a dologról a hatóságnak. A rendőrség titokban megindította a nyomozást és pár nap alatt több viziszentgyörgyi lakosnál talált oly ruhadarabot, amelyekről megállapították, hogy a rablott holmik közé tartoznak. A vallatás során az illetők bevallották, hogy a náluk talált tárgyakat esernyőcsináló eigányok bízták az őrizetükre, az 50 koronást pedig egy vak eigányasszonytól kapták. E vallomásból kifolyólag új uton indult meg a nyomozás és sikerült a csendőrségnek pár nap alatt a tettesek jó részét kézrekeríteni s a még el nem fogott tettesek nevét is megtudni. A rablott holmik egy részét a viziszentgyörgyieknél, másik részét pedig a zrinylfalvi erdőben elásva találták s beszállították a csáktornyai csendőrségre. A rablott holmik között van ébenfabot, férföltönyök, kabátok, selyembluzok, leányruhák, selyemernyők, nyakkendők, nyári, téli, prémes kabátok, aranyosatok, nyakóicák, ingek, drágaköves aranygyűrűk, karperecek, két zsák liszt, kávé, süvegek, eikória és ezüst és aranyórák. A rablott készpénz azonban még nem került meg. A nyomozás erősen folyik.

— Elcsábított leány. Nemrég közöltük, hogy Budapesten Pfeifer dr. orvos rendelőszobájából kirohant egy fiatal leány és legugrott az emeletről. Az összezuzott leányról most megtudták, hogy néhány hónapja Szabadkán egy orvos elaltatta és így megfosztva leányságától, szerencsétlenné tette. A leány szégyenében követte el az öngyilkos kísérletet.

— Meggyilkolt aggastyán. Az aradmegyei Acsván — mint onnet jelentik — Miklea Zakarie tegnap megtámadta a község határában levő patak feletti magas hidon a 71 éves Miklea Ite t, akit ledobott a hidról. Miklea Ite szétzuzott tagokkal terült el a községtelen, sérüléseibe néhány óra múlva meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Lukács László vasuti jegye. Mikor kedden Bécsben vége volt Lukács királyi kihallgatásának a miniszterelnökké kinevezett politikusnak semmi keresnivalója sem volt Bécsben, igyekezett a legközelebbi vonattal haza. Délután fél három órakor robbogott el a vonat a Staaatsbahnhofból. Az első osztályú szakaszokban csupa politikus, újságíró és képviselő. Lukács László is egy külön szakaszban. Vasuti jegyét, melyet Budapestig váltott, az ablak előtti asztalkára tette. Még ki sem ért a vonat a pályaudvarból, amikor a miniszterelnökhöz a szakaszba belép elsőnek Kabos Bertalan, a *Pester Lloyd* politikai munkatársa. Beszélgetnek és e közben Kabos kezében tartja a saját jegyét, melyet Marcheggig váltott, lévén Marcheggtől Budapestre szabadjegye. A politikába annyira elmerültek, hogy észre sem veszik, amikor Kabos szórakozottan szintén az asztalra dobja jegyét. Egy óra múlva vége a fogadtatásnak. Kabos Bertalan felkapja az asztalkáról jegyét. Távozik, Lukács egyedül marad.

Aztán bejön a kalauz.

Kérem a jegyet.

— Tessék, — szól a kegyelmes ur és átadja az asztalkán heverő vasuti jegyet.

— Hová tetszik utazni?

— Budapestre.

— Budapestre? De hiszen ez a jegy Marcheggig szól!

Lukács László megdöbbenve veszi át a jegyet, jól megnézi és zavartan jegyzi meg:

— Pedig én Budapestre váltottam meg a jegyet!

— A kalauz vállat vont.

— Marcheggnél újat kell váltani — szolt és távozott.

Lukács nem értette az egész dolgot, de ösztönyszerűleg arra gondolt, hátha valaki kieserélte.

Besietett a hírlapírókhoz.

— Kérem az urakat, mondják meg, meddig váltották meg a jegyeiket?

— Marcheggig — volt az egyhangú válasz.

— Nem volnának szivesek az urak jól megnézni a jegyeiket? Hátha van olyan közöttük, amely Budapestig szól.

Az urak megvizsgálták vasuti jegyeiket és Kabos Bertalan észrevette, hogy az övé Budapestre szól.

— Ez az enyém! — kiáltott fel Lukács.

Kabos bocsánatot kért a tévedésért. De Lukács savanyu hangon és az ő ideges fejbőlintásával jegyezte meg:

— De most jöjjön kérem és igazoljon a kalauz előtt. Nehogy kompromittálva maradjak.

— A titokzatos öngyilkosság. Kassáról táviratozzák: A budapesti és külföldi lapok néhány nap előtt arról adtak hírt, hogy a Lőcse-Oderberg vonalon közlekedő gyorsvonatok elsőosztályú kocsiában egy jól öltözött urat találtak felakasztva, akinek zsebében másfél millió rubel volt. Ez a hír úgy terjedt el, hogy a kassa—oderbergi vasut egyik kalauza hallomás után beszélt el ezt az utasoknak. Erről a hírről sem itt, sem a környéken mit sem tudnak. Erre vonatkozólag lőcsei tudósítónk azt táviratozza, hogy az állítólagos öngyilkos orosz bankárról szóló hírről az itteni rendőrség semmit sem tud. A kassa—oderbergi vasuttársaság igazgatósága kijelenti, hogy a lőcse—oderbergi vonalon a napokban öngyilkosságot senkisémet követett el, sem arról nincsen tudomásuk, hogy ott utas elhalálozott volna, akinek zsebében tetemes mennyiségű külföldi pénzt találtak volna.

— Részeg merénylő. Tegnap este egy Gábor István nevű mikalakai gazdálkodó mulatott egy Boczkó utcai kocsmában. Részeges állapotban revolvert rántott elő és lelővéssel fenyegette a vendégeket. A kocsmáros rendőrt hivatott, de Gábor az előhívott Must. Károly rendőrt, aki igazolásra szolította fel, szintén

megfenyegette revolverével. A rendőr ekkor be akarta vinni a részeg embert a rendőrségre, mikor az revolverét a rendőr mellének szegezte. Szerencsére a rendőr még az utolsó percben elkapta a revolvert és bekísérte a részeg merénylőt.

— Társasutazás a Rivierára. Január hó 22-én, igen szép és dus programmal, társasutazás indul az olasz és francia Rivierára. A társas kirándulás programja Milano, Genua, Sanremo, Ospodaletti, Nizza Cannes, Beaulien Cimiez, Monte-Carlo, Monaco, Mentone és Cap-Martin megtekintését öleli fel. A társaságnak Nizzában a karnevali ünnepek legszebbjeiben, többek között a karnevali herceg bevonulásának és az első konfetti és virágosata ünnepevényének lefolyásában is része lesz. A kirándulást a Központi Menetjegyiroda rendezzi, még pedig ezuttal rendkívül olcsón, amennyiben az egész utazás költsége — elsőrendű lakás és ellátás, továbbá a látnivalók belépődíja, sétakocsizás a nizzai virágkorzón, borraivalók stb. is beleértve — személyenként 480 korona. Részletes prospektus díjtalanul kapható Aradon az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, Budapesten pedig a Központi Menetjegyirodában Vigadó-tér 1.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban január hó 7-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Verner Vazul kőművesnek György nevű fia, Takács Ferenc bérkocsinak Katalin nevű leánya, Juhász Jenő munkásbiztosító pénztári tisztviselőnek László nevű fia, Arz Mihály acev. motorvezetőnek Silvia nevű leánya. Meghalt: Szerb Mihály 4 hónapos fiú, Balázs Péter 69 éves vasuti éjjeli őr, Tirszin György 60 éves napszámos, Zerenyi Károly 32 éves vasuti lakatos.

— Betörések. Csütörtök éjjel eddig ismeretlen tettesek Burza testvérek, József főhercegen-uton levő vaskereskedésébe törtek be. A kézi pénztárt fosztották fel, de abban pénzt nem találtak. Három forgópisztolyt vittek magukkal. — Bársony Andor harisnya kereskedő Rákóczi-utca 22. szám alatti lakásának ajtaját álkulcsossal akarta ismeretlen tettes kinyitni tegnap este hét és nyolc óra között. Ugy ászik, hogy munkájában megzavartás, mert az álkulcsot a zárban hagyta és megugrott.

— Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet Petőfi-utca 1. szám alatt, 1910-ik évben a 29. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenként 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egylet tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beratkozni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig. Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet. (Petőfi-utca 1.) 204

— Kossak esz. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Január 15-én persaszőnyeg raktáromat feloszlatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. Schwarz Zsigmond. 4302.

— Deutsch Sándor táncintézetében (ipartestület díszterme) a második cikluson a tanítás 1. évi január hó 8-án veszi kezdetét, melyre beratkozni már most lehet Bercsényi Miklós-utca 18. szám alatt. Diák, kereskedő és iparos kolonok, külön órák háznál, vagy pedig táncintézetben. 4666

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

TARKASÁGOK.

(A koldus-mesterség.) Egy aradmegyei tönkrement kereskedőről beszélnek ezt a históriát. A szóban lévő kereskedőnek Aradmegye és Bihar-megye határán lévő egyik kis községben volt üzlete. Amíg tönkre nem ment, gyakran bejárt Aradra; itt különösen a bankoknál jól ismerték, mert állandó összeköttetésben állott azokkal. Amikor tönkrement, már ritkábban jött be. De most is bankkörökbe szeretett leginkább menni, hogy a régi jóvilágból maradt ismerőseitől egy-két koronát kipumpoljon.

A napokban is bejött és fölkereste Ottenberg Tivadart, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatóját.

— Nézze, — mondta Ottenberg a kéregető embernek — maga mégis rossz üzletember.

— Miért?

— Maga csinált vagy 15-20 korona költséget, hogy Aradra bejött s ennek ellenében tőlem mindössze csak 4-5 koronát kaphat. Hát hol itt a kereskedői számítás?

A bukott kereskedő mosolyogva felelte:

— Kedves direktor ur, én elismerem, hogy ön kiváló pénzkapacitás és nagyszerű bankigazgató, de ami a koldus-mesterséget illeti, hát engedjen meg, ahhoz én jobban értek.

(Az más...) A minap egy gyönyörű, nagy automobil vágatott végig az Andrássy-téren. A járókelők bámulva tekintettek a csodálatos, de csinos, üvegvetős szörnyeteg után, amely szélvész gyorsaságával rohant és fölkaparta az utca porát.

A minorita templom előtt aztán megtörtént a baj. Egy munkásembert elütött és a jobb lábán megsebesítette. A paraszt ember nagynehézzen tudott csak föltápáskodni. A soffőrből volt annyi becsületérzés, hogy megállította a gépet s az ott álló rendőr kérdésére megfelelt:

— Irja csak föl az én nevemet.

— Kié ez az automobil? — kíváncsiskodott a rendőr.

— Ne törődjön vele, — felelte a soffőr, — csak irja föl az én nevemet.

— És maga fog kárpótlást adni ennek a szegény munkásnak azért, mert a lábát megsebesítették?

— Én.

— Az nem lehet, — akadéskodott a rendőr, — én látni akarom a gép gazdáját. Nyissa ki az üvegajtót.

Az ajtót erre belülről kinyitották és a rendőr orra alá tartottak valami nagy pecsétes irást, a miből a policáj azonnal megállapította, hogy nagy urral kötött ki. Erre illedelmesen szalutált és a gép tovább robogott, az elgázolt munkás pedig ott maradt. Amikor a rendőr elakart menni, az elgázolt munkás rászólt:

— Hát énvelem mi lesz, kérem.

— Magával? — förmedt rá a rendőr — magát le fogom csukni, ha még egyszer egy automobil elé mer ugrani.

(A gyerek nyelve.) A kis fiu elrontotta a gyomrát. Megjelenik tehát a doktor és lágyan szól:

— Mutasd, fiam, a nyelvedet.

A gyerek, savanyu arccal:

— Nem én.

— Miért?

— Mert tegnap megmutattam a tanítónak — és még most is fáj tőle a hátam ...

VIDÉK.

Bohusné szobra Világoson. Az a mozgalom, amelyet Világos hazafias társadalmá indított abból a célból, hogy Bohusné-Szögyény Antónia áldott emléke szoborral örökíttessék meg, országszerte nagy érdeklődést kelt. A szobor leleplezését még ez év folyamán megtartják. Ujabbban a szobor-alap javára a következő adományok érkeztek: az Országos Nőképző Egyesület (Budapestről) 50 K, Igusz I. és fia könyvkereskedő 10 K, Vidor Sándor 5 K-t küldött. Világos község társadalmá a szobor-alap gyarapítására nagyobb szabású mulatságot rendez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Amitől féltünk, ime bekövetkezett. A hideg nagyobb erővel köszöntött be, fagy is van és a vetések teljesen védtelenül állanak, miért is kívánatos lenne, ha a föld rövidesen hótakarót kapna.

A gabonaüzlet irányzata tartósan szilárd.

A mai piacon eladásra került:

300 mm. buza	13'80—14'—
400 mm. tengeri	5'80—5'90
Rozs	9'20
Zab	7'00
Árpa	6'70

A gabonárak 50 kilogrammonként koronában értendők

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 7.

Kínálat, vételkérve kielégítő. 12000 mm. 5—10 fillérrrel magasabb. Amerika ¼-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.67—6.68	6.67—6.68
Buza 1910. áprillisa	14.26—14.27	14.27—14.28
Zab 1910. áprillisa	7.63—7.64	7.64—7.65
Rozs 1910. áprillisa	9.97—9.98	9.98—9.99
Buza 1910. októ erre	11.89—11.89	11.91—11.92
Buza 1910. májusra	14.06—14.07	14.08—14.09
Rozs 1910. októberre	8.96—8.97	8.98—8.99

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	— — — — —	676 —
Magyar hitelrészvény	— — — — —	793 —
Városi villamos vasúti részvény	— — — — —	3.059
Közuti vasut	— — — — —	640 —

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi január hó 8-án:

C) bérlet.

C) bérlet.

A vón leányok.
(Quality Street.)

Vigjáték 4 felvonásban Irta: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Valentine	Keszler Ede.	Susann	Novák Irén.
Richards	Belinszky.	Phoebe	K. Kápolnai J.
Spicer	Delly Lajos.	Willanghby	Szegedy J.
Blades	Ditrói Mór.	Henriette	Kun Irén.
Egy őrmester	Leővey Leó.	Charlotte	Zalay Margit
Isabella	Pereg M.	Patty	Benkőne.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. január 8-án, szombat:

1. Fatejű veterán. Humoros. — 2. Kanada. Látványos. — 3. Gyors bor-éj. Mulatságos. — 4. Japán tragédia. Dráma. — 5. Nápoly és Vezuv. Természeti. — 6. Szőlőtermelés Franciáországban. Színes. — 7. Merközőzhetetlen tolvaj. Humoros. — 8. Koldus és királyfi. Dráma.

Előadások délután 5 órától kezdve.

NYILTTÉR.

Nagyobb 2 ajtós

pénzszekrény

azonnali megvételre
kerestetik.

Cimeket a kiadóba kérünk.

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából
jelentékenyen megnagyobbítva

Boros Béni-tér 2. szám

saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkor legjutányosabb áron

elsőrendű Magyar és Porosz bányákból

kőszén és kokszt,

kovács kőszén

Jól kiegészített, pormentes

Bük-faszén

Szállítványainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban, a miniszteri és főkapitányi rendelet szerint teljesítjük.

Becsés rendelményeit új iroda-ban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatásokról biztosítva, kitűnő tisztelettel 1451

Kneffel Károly és fia

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

Leszállított hus árjegyzék!

Van szerencsém az igen tisztelt nagyközönséget értesíteni, hogy Ferray-utcai mészárosok-üzletemben mai naptól kezdve a husokat alantli árak mellett árusítom:

Fűszertemben (Krisztyóry-ház.)

Hízott marhahus eleje	1 kg. 44 kr.
hátulja levesnek	56 "
Pecsenyehus	1 kg. 60 "
Sertés-hus	72 "
Sertés karaj	80 "
Szalonna	84 "
Zsir és hár	84 "
Fiatall borjúhús eleje	60 "
hátulja	80 "

Fióküzletemben (Guttman-ház.)

Növendék marhahus levesnek	52 "
Gulyáshus	1 kg. 48 "
Pecsenyehus	56 "
Gulyáshus eleje 36 és 40	40 "
Szopós borjú, 8 hetes eleje	1 kg. 56 "
hátulja	72 "
Sertés-hus	72 "
Sertés karaj	80 "
Szalonna, zsír és hár	84 "

Szíves további pártfogást kér, kitűnő tisztelettel 4734

FARKAS GYÖRGY,

mészáros és hentes.

Telefon 162. sz.

Ajánlunk első minőségű:
Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pirszenet,
 Kétszer mosott **ostrai kovácskőszén,**
Rostált darabos bükkfaszenet.
 Jutányos árban, házhoz szállítva.

3263

Szavatolunk, hogy a szén első minőségű és más olcsóbb fajú szénnel keverve nincs
Reusz Mór és Fia
 porosz kőszén, koksz és faszén telepe
Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Farsangra**

nagyon szép báli ruha virágdiszkek érkeztek, amelyek a legnagyobb választékban kaphatók. Kérem a női közönség szíves megrendeléseit Poltz Mária Kabdebo utóda. 198

Szép üzlethelyiség

Weitzer János-utca, új leányiskola épületben kiadó. 220

Külön bejárati

szoba kiadó Salac-utca 4. I. em. 218

Le Carnaval Parisienne

5 féle jelmezalbum Aradon kapható: Ingusz I. és fiakönyvkereskedésében, Andrassy-tér 16. Telefon 517. 178

Pénzbeszedőnek

ajánlunk teljesen megbízható, meglettebb koru férfi. Szerényebb díjazással is elmegy. 4856

Kiadó üzlethelyiségek!

Hunyadi-utca 1. sz. házban a Färber üzlethelyiségből még kihasználandó 1 nagyobb, esetleg két kisebb üzlethelyiség május 1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnénál. 188

Magántitkári,

társalkodói vagy egyéb bizalmi állást vállalna a délutáni és esti órák a számvitelben is otthonos családost tisztviselő. Levelet „Munka nemesít” alá t kérem a kiadó-hivatalba. 203

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok csaknem félárban. Rongált dobozu levélpapírok, farsangi jux-cikkek és álarok legnagyobb választéka. Legújabb társasjátékok. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 30,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. — Kerpel Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrassy-tér 20 sz. Telefon 885. 8911

Megjelent

a Tolnai Világlapja új évfolyamának első füzeté, valamint Tolnai nagy Világtörténelmének negyedik kötete. Előfizethető évnegyedre vagy számonként. Krausz Paulin könyvkereskedésében. 3241

Kőrfűrészes

teljesen felszerelve és stabil favágó-fejsze üzemképes állapotban eladó. Bővebbet Gyulai Kenyér sütőde üzletben. Spitzler Rudolf. 115

Telefon 348.

Husserl Manó
 bádogos
 vízvezeték szerelő.
 Javitások 161
 olcsón és gyorsan.
 Arad, Szt. Pál-utca 11.

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat
 kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Használt

Ólom

megvételre keresztek

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.**Meghívás**

az „Aradi Első Takarékpénztár”

részvényeseinek

vasárnap, 1910. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor az intézet üléstermében

(Aizél Péter-utca 1. szám) tartandó

69-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 27. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1909. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése tárgyában:
  - a) a külön tartalékalapból leendő befizetés,
  - b) új részvények kibocsájtása útján.
4. Az alapszabályok 2, 11, 13, 14, 17, 29, 30, 39, 60, 64, 65, 81, 107, 108. és 110. §§-ainak, az alapszabályokhoz csatolt A) mintának, valamint a nyugdíj szabályzat 19. §-ának módosítása.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kívánt alapszabály módosításoknak saját hatáskörében történendő eszközlése és ezeknek bejelentése iránt.
6. Egy váltó-bíráló bizottsági tag választása 2 évi időtartamra.
7. Igazgatósági előterjesztés özv. Lukácsy Miklósné nyugdíj ügyében. 212
8. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat **1910. évi január hó 22-ig** az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéte-ményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1910. évi január hó 7.

Az igazgatóság.